

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

til Den europeiske unions
tidende

Nr. 63

10. årgang

18.12.2003

	I EØS-ORGANER	
	1. EØS-rådet	
	2. EØS-komiteen	
	3. Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4. Den rådgivende komité for EØS	
2003/EØS/63/01	Resolusjon om oppfølging av Lisboa-strategien	1
2003/EØS/63/02	Resolusjon om utvidelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS): Institusjonelle og juridiske spørsmål	6
	II EFTA-ORGANER	
	1. EFTA-statenes faste komité	
	2. EFTAs overvåkningsorgan	
2003/EØS/63/03	Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 med hensyn til statsstøtte – Statsgaranti til foretaket deCODE Genetics i forbindelse med opprettelsen av en avdeling for utvikling av legemidler (SAM nr. 030.02.006 – Island)	10
2003/EØS/63/04	Vedtak nr. 179/03/COL av 8. oktober 2003 om en ny støtteordning for skipsbyggingsindustrien i Norge (SAM 030.03.002)	25
2003/EØS/63/05	Vedtak nr. 185/03/COL av 22. oktober 2003 om en ny midlertidig distriktsrettet låneordning i Norge (SAM 030.03.005)	26
	3. EFTA-domstolen	
	III EF-ORGANER	
	1. Rådet	
	2. Kommisjonen	
2003/EØS/63/06	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3341 – Koch/Invista)	27
2003/EØS/63/07	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3344 – Bain Capital/Interfer – Brenntag)	28

2003/EØS/63/08	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3345 – Platinum Equity/Hays Logistics)	29
2003/EØS/63/09	Vedtak om ikke å gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3301 – Royal Bank of Scotland Group/First Active Plc)	30
2003/EØS/63/10	Vedtak om ikke å gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3320 – Electra Partners/Azelis)	30
2003/EØS/63/11	Sluttrapport fra høringslederen i sak COMP/C-1/37.451, 35.578, 35.579 – Deutsche Telekom AG	31
2003/EØS/63/12	Kommisjonsmelding om endring av melding til medlemsstatene av 14. april 2000 om fastsettelse av retningslinjer for fellesskapsinitiativet for landbruks- og distriktsutvikling (Leader+)	31
2003/EØS/63/13	Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 – Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra	31
2003/EØS/63/14	Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 – Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Westray, Sanday, Stronsay og Eday	32
2003/EØS/63/15	Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 – Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray og North Ronaldsay	32
2003/EØS/63/16	Ruteflyging – Anbudsinndrivelse kunngjort av Det forente kongerike i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 med hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra (Skottland)	33
2003/EØS/63/17	Ruteflyging – Anbudsinndrivelse kunngjort av Det forente kongerike i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray, North Ronaldsay, Westray, Sanday, Stronsay og Eday	34
2003/EØS/63/18	Statsstøtte – Sak nr. C 53/03 – Italia	35
2003/EØS/63/19	Informasjonsprosedyre – tekniske forskrifter	36

3. Domstolen

EØS-ORGANER

DEN RÅDGIVENDE KOMITÉ FOR EØS

RESOLUSJON
av 20. mars 2003

2003/EØS/63/01

om

OPPFØLGING AV LISBOA-STRATEGIEN

1. BAKGRUNN

1.1 Den rådgivende komité for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) består av representanter for de viktigste sosioøkonomiske interessegruppene i de 18 EØS-statene. Komiteen er talerør for arbeidstakere, arbeidsgivere og organisasjoner som representerer ulike interesser i disse landene, og er en av institusjonene i EØS-systemet.

1.2 Følgende resolusjon om *Oppfølging av Lisboa-strategien* ble vedtatt på komiteens 11. møte, som ble avholdt i Brussel 20. mars 2003. Rapportører var **Peter J. Boldt** fra EUs økonomiske og sosiale komité og **Katarina Sætersdal** fra EFTAs rådgivende komité.

2. LISBOA-STRATEGIEN

2.1 De som tviler på Lisboa-strategiens relevans, bør vurdere følgende punkter: Et europeisk land som ikke tar del i bestrebelsene på å bli en del av verdens mest konkurransedyktige kunnskapsbaserte økonomi, vil kunne bli forbigått av investorene. Samtidig er en konkurransedyktig økonomi en forutsetning for å skape flere og bedre arbeidsplasser og styrke den europeiske sosiale modell. Dette er grunnen til at partene i arbeidslivet og andre representanter for det sivile samfunn i EØS sterkt oppfordrer EØS-statene til å fortsette, og framskynde, sin oppfølging av Lisboa-strategien.

2.2 Lisboa-strategien vil styrke Den europeiske union og gi den mulighet til å utvise globalt lederskap. Strategien er den riktige kurs å følge også for et utvidet EU. Dens merverdi ligger i den samordnende, brede og gjensidig forsterkende tilnæringsmåten. Tidligere innfridde målsetninger – det indre marked har vært på plass i ti år, den europeiske sysselsettingsstrategi i fem år og den tredje fase av EMU i fire år, mens euroen har vært i omløp i ett år – illustrerer EUs evne til å gjennomføre ambisiøse reformer. På mange områder er disse reformene allerede drivkraften bak vekst og sysselsetting i fleksible, sterke og åpne markeder.

2.3 Betydningen av Lisboa-strategien blir framhevet av EFTA-statene i EØS. Mens Norge hadde formannskapet i EFTA sendte statsminister Bondevik 18. februar 2003 et brev til formannen i Det europeiske råd, statsminister Simitis, der det heter at "EFTA-statene i EØS verdsetter det nære samarbeidet med EU [...] og ser fram til å finne ytterligere former for samarbeid for å nå Lisboa-strategiens viktige mål."

2.4 For å kunne lykkes med å omskape Unionen innen utgangen av tiåret, er det en forutsetning at EUs vekstpotensial blir styrket. Dette krever tiltak som øker sysselsettingen og bedrer produktiviteten. Selv om det er gjort framgang på nesten alle områder av Lisboa-agendaen, har den generelt sett verken vært rask nok eller tilstrekkelig samordnet til å gi de resultater som stats- og regjeringsoverhodene satte seg som mål for tre år siden.

2.5 Lisboa-strategien omfatter også en makroøkonomisk dimensjon. Det største problemet med å oppfylle de strategiske målene har vært den lave økonomisk veksten, svak produktivitetsvekst og sviktende investeringer. Denne svake utviklingen har gjort det vanskelig å nå Lisboa-strategiens kortsiktige mål.

2.6 Den rådgivende komité for EØS mener Lisboa-strategien fortsatt må legge grunnlaget for nye muligheter for framtidige generasjoner.

3. EUROPA TRENGER SOSIALT ANSVARLIGE FORETAK, SOSIAL UTJEVNING OG MILJØVENNLIG PRODUKJON OG FORBRUK

3.1 Den rådgivende komité for EØS henstiller til foretak å ta sitt sosiale ansvar alvorlig, dvs. å søke miljøvennlige alternativer i produksjonen, respektere menneskerettighetene, herunder grunnleggende arbeidslivsnormer definert av ILO, gjøre livslang læring til en realitet for sine ansatte og delta i bestrebelsene på å øke FoU-intensiteten i Europa.

3.2 Erfaringen i Europa er at sosial utjevning, sosial dialog, tresidig samarbeid og fungerende sosiale nettverk er sentrale elementer i den europeiske modell, med betydning for tilpasningsevne og produktivitetsvekst og for å skape et inkluderende og sosialt sett stabilt miljø både for foretak og borgere.

3.3 EFTA-statene i EØS og EU må gjøre miljøansvar til en integrert del av all politikk, fra utnyttelse av naturressurser, herunder energisparing, til vern av biodiversitet og luftkvalitet.

3.4 Disse hensynene er desto viktigere i betraktning av de(n) forestående utvidelsen(e) av EU og EØS.

4. UTVIDELSEN OG LISBOA-STRATEGIEN

4.1 Ti år etter at den ble undertegnet, virker EØS-avtalen fortsatt tilfredsstillende i den forstand at den oppfyller det mål som opprinnelig ble satt. Rammene for avtalens anvendelse er imidlertid blitt vesentlig endret gjennom omfattende endringer i EF-traktaten innført i Maastricht og Amsterdam, i tillegg til Lisboa-strategiens utfordringer. Alle disse endringene berører det indre markeds virkemåte.

4.2 Lisboa-strategien vil bistå de ti landene som tiltrer Den europeiske union i 2004 i deres bestrebelser på å opprettholde gode økonomiske utsikter og vekstmuligheter, å styrke sysselsettingen og den sosiale utjevning og å forberede overgangen til en kunnskapsbasert økonomi. Til tross for den framgang som er gjort i de senere år, står de ti framtidige medlemsstatene overfor en virkelig utfordring når det gjelder å bidra til å nå Lisboa-strategiens mål. Alle de tiltredende landene vil måtte yte en forsterket innsats for å medvirke til at Lisboa-prosessens strategiske mål kan realiseres.

4.3 Overgangen til en markedsøkonomi er allerede kommet langt i de tiltredende landene. De er allerede forholdsvis velintegrert i den internasjonale samhandel, og har generelt sett gjort stor framgang i sine bestrebelser på å bedre markedsfunksjonene. Dersom et utvidet EU skal kunne oppfylle Lisboa-prosessens strategiske mål, er det imidlertid et klart behov for ytterligere strukturelle reformer.

4.4 De utfordringer som de tiltredende land og søkerlandene står overfor, er ikke grunnleggende forskjellige fra de nåværende medlemsstatenes utfordringer, men av en annen størrelsesorden. Særlig kan det nevnes at disse landene har lav sysselsetting og høy arbeidsledighet, og at konkurransen i det store og hele fortsatt er begrenset.

5. DEN ÅPNE KOORDINASJONSMETODE I LISBOA-STRATEGIEN

5.1 En viktig og integrert del av Lisboa-strategien er den nye, åpne koordinasjonsmetoden.

5.2 Den nye, åpne koordinasjonsmetoden innebærer en overgang fra tradisjonelle forordninger, direktiver og vedtak som, på grunn av sin relevans for EØS, ville bli innlemmet i EØS-avtalen. Den nye, åpne koordinasjonsmetoden omfatter utstrakt bruk av retningslinjer, kvantitative og kvalitative indikatorer, referansemåling og faste tidsplaner, for å nå målene. Som medlemmer av EØS deltar EFTA-statene i EØS allerede i en rekke initiativer. En stor del av Lisboa-initiativene blir imidlertid iverksatt gjennom nye ordninger som EFTA-statene i EØS ikke har del i.

5.3 De strukturelle indikatorene som Kommissjonen anvender for å følge med i og vurdere den framgang som er gjort før Rådets vår-toppmøte, viser utviklingen i EU-landene i forhold til hverandre, men også sammenlignet med USA og Japan. Det er en klar fokusering på medlemsstatenes resultater, men etter enkelte indikatorer kan både USA og EFTA-statene i EØS vise til bedre resultater enn de fleste medlemsstatene i EU. Kommissjonen kunne derfor ha nytte av å se på de rammevilkår som gjelder også andre steder. Tredjeland som er EUs handelspartnere, kan ha lignende referansemål og nyttig beste praksis som andre kan ta lærdom av.

5.4 Ifølge The World Competitiveness Scoreboard 2002 (en rangering av lands konkurransevne), var Finland, Luxembourg og Nederland verdens mest konkurransedyktige land i 2002 ved siden av USA, med Danmark som nr. 6 og de øvrige EU-landene rangert mellom nr. 10 og 36. Av de nye medlemsstatene ble Estland og Ungarn rangert høyere enn de minst konkurransedyktige nåværende medlemsstatene. Ikke desto mindre er Lisboa-strategiens mål for 2010 en større utfordring for de tiltredende landene. Dette betyr ikke at det vil bli enkelt for de nåværende medlemsstatene å gjennomføre Lisboa-agendaen. De nåværende 18 EØS-statene må gjøre sitt ytterste for å være på høyde med de beste resultatene i verdens sterkeste økonomier. Dette vil bidra til å heve gjennomsnittet for hele EØS.

5.5 Den gjennomsnittlige produktivitet per arbeidstime er omtrent den samme i de 15 EU-landene som i USA, men vil falle noe etter utvidelsen. Samtidig er potensialet for økt produktivitet mye større i de nye medlemsstatene, slik at produktivitetsveksten kanskje ikke vil utgjøre noe problem dersom den generelle økonomiske vekst tar av.

6. SYSSELSETTING

6.1 Til tross for økt arbeidsledighet som følge av nedgangstidene, er det ifølge Kommissjonen klare tegn på at reformene som er gjennomført de siste fem årene, har ført til viktige strukturelle endringer i mange, om ikke i alle europeiske arbeidsmarkeder. Resultatene varierer imidlertid betydelig, og reformene har ikke vært tilstrekkelig omfattende i alle medlemsstater.

6.2 Et annet felt som har gitt blandede resultater, er bestrebelsene på å gi arbeidsstyrken de nødvendige ferdigheter til å bli en drivkraft for en kunnskapsbasert økonomi, og for å bedre sysselsettingen, ikke bare når det gjelder antall arbeidsplasser, men også deres kvalitet. Begge disse faktorene er avgjørende for økt produktivitet.

6.3 Partene i arbeidslivet i EFTA-statene i EØS støtter en alleuropeisk fokusering på livslang læring som et middel til å bedre arbeidstakernes muligheter i en kunnskapsbasert økonomi. En aldrende befolkning og et høyere utdanningsnivå hos de yngre generasjoner innebærer at det må sikres muligheter for alle aldersgrupper for å oppnå en vesentlig heving av kvalifikasjons- og ferdighetsnivåene. Livslang læring kan medvirke til å utvikle et inkluderende samfunn og til å fremme like muligheter. EFTA-statene i EØS scorer høyt i alle strukturelle indikatorer for sysselsetting og arbeidsledighet, og Island kommer særlig godt ut i indikatoren for livslang læring. Den åpne koordineringsmetoden kan derfor med fordel benyttes til å se nærmere på beste praksis også i EFTA-statene i EØS.

7. REFORM AV PRODUKT-, TJENESTE- OG KAPITALMARKEDENE

7.1 Store deler av det indre marked har i løpet av det siste tiåret fungert godt, mens fordelene har vært mindre merkbare i andre deler. Dette er grunnen til at Lisboa-strategien sikter inn på områder som tjenesteyting, offentlige innkjøp, transport, energi, finansielle tjenester og modernisering av konkurransereglene, samt visse beskatningsspørsmål. Det siste året er det imidlertid oppnådd enighet om viktige reformer på mange av disse områdene.

7.2 Som en kontrast til Det europeiske råds toppmøte i Barcelona i fjor, er risikoen nå ikke en mangel på beslutninger på europeisk plan, men medlemsstatenes unnlattelse av å sikre at de regler og nye politiske virkemidler som det er oppnådd enighet om, faktisk blir iverksatt og gjennomført. Dette innebærer at EU på mange viktige områder ennå ikke fullt utnytter det indre markeds potensial. Den enkelte EØS-stat må gjøre en betydelig større innsats for å sikre at omforente tiltak blir gjennomført som forutsatt og innen de fastlagte tidsrammer.

7.3 Flere av de strukturelle indikatorene viser innvirkningen på det indre marked av de reformer som er gjennomført, herunder tiltak for å fjerne handelshindringer og markedsreformer. EFTA-statene i EØS har betydelig høyere prisnivåer enn de 15 EU-statene, men Norge har lavere prisnivåer innen både telekommunikasjon og elektrisk kraft. Redusert statsstøtte er et viktig mål for Lisboa-strategien. Statsstøttenivåene i Norge er imidlertid langt høyere enn i EU.

8. KUNNSKAP, INNOVASJON OG DYNAMIKK I NÆRINGSLIVET

8.1 Kunnskap, innovasjon og dynamikk i næringslivet er nøkler til nye vekstmuligheter, stimulering av konkurransen og nye, mer effektive tilnæringsmåter til generelle problemer som sykdom og klimaendring. Mange av EUs kunnskapsnæringer har vært hardt rammet av de gjeldende næringsvilkår, og næringslivet generelt hemmes fortsatt av et komplekst og ufullstendig regelverk. Næringslivet investerer ikke tilstrekkelig i kunnskap og nyskaping. Planene om et fellesskapspatent – en prøvestein for EUs vilje og evne til innovasjon – kan snart få et gjennombrudd.

8.2 Forskning og utvikling er av begrenset verdi dersom det ikke fører til nye produkter og prosesser. FoU bør føre til verdiskaping og sysselsettingsmuligheter. Rammevilkår og initiativer som fremmer kommersiell utnyttelse av forskning og utvikling er derfor av avgjørende betydning.

8.3 Selv med dagens stramme nasjonale budsjetter bør alle EØS-stater legge forholdene til rette for økt offentlig og privat investering i utdanning, forskning og kunnskapsøkonomien, som er forutsetninger for vekst på mellomlang og lang sikt. For å sikre at private midler følger disse prioriteringene, kreves det både skatte- og lovgivningsmessige virkemidler og konkurranseforhold. Den nye utfordringen når det gjelder å styrke konkurransevnen er å bygge broer mellom kunnskap og markedet, og å legge forholdene til rette for nyskaping. En mer samordnet og konsekvent tilnærming er nødvendig for at europeisk næringsliv skal kunne utnytte nye muligheter, skape arbeidsplasser og være en drivkraft for vekst.

9. KONKLUSJONER

9.1 Den rådgivende komité for EØS støtter klart Lisboa-strategiens fokusering på bærekraftig økonomisk, miljømessig og sosial utvikling. Vi deler visjonen om gjennomgripende reformer. Framgangen så langt har ikke vært tilfredsstillende, og Den rådgivende komité for EØS henstiller til alle ansvarlige parter å virkeliggjøre denne visjonen ved å iverksette de tiltak som må til for at den kan lykkes. Lisboa-prosessens strategiske mål kan ikke nås uten et fullt samarbeid mellom regjeringene og partene i arbeidslivet i EØS. Den sosiale dialog må fortsatt tillegges stor vekt i alle EØS-landene så vel som i de tiltredende land.

9.2 En konstruktiv tilnærming til sosialt ansvar i næringslivet er viktig for å skape en økonomi som virker sosialt utjevne og stimulerer vekst og muligheter på bærekraftig vis. Livslang læring, som bidrar til utvikling av et inkluderende samfunn og til å fremme like muligheter, må derfor gjøres vidt tilgjengelig. Det må fortsatt fokuseres sterkt på en sysselsettingsstrategi som har til mål å skape flere og bedre arbeidsplasser.

9.3 For at nye og eksisterende virksomheter skal kunne trives og ha framgang i Europa, må det skapes forhold som stimulerer til innovasjon og entreprenørskap. Vi ønsker å se dyktige innovatører og entreprenører velge Europa når de avgjør hvor de skal opprette nye virksomheter som vil utnytte deres nyskapinger kommersielt.

9.3.1 Det mangler vilje til ta risiko og belønne innovatører. Følgene for den som satser og mislykkes, er alvorlige. Europa trenger et mindre fiendtlig miljø for entreprenører.

9.3.2 Offentlige myndigheter i Europa kunne oppmuntre til kontakt mellom næringsliv og skoler for å vekke entreprenørånden blant Europas unge.

9.3.3 Vilkårene for å utnytte universitets- og høyskoleforskning kommersielt kan bedres. Kontakten mellom næringslivet og forskningsmiljøene kan være utilstrekkelig.

9.3.4 For å bedre vilkårene for kommersiell utnyttelse og innovasjon, foreslår Den rådgivende komité for EØS at følgende elementer vurderes:

- Det bør gis prioritet til å minske de rettslige og lovgivningsmessige hindringer for entreprenørskap i virksomheter og næringer.
- Vi bør se på tilgangen på startkapital i hele Europa.
- Kommersiell utnyttelse kan fremmes ved universiteter og høyskoler ved å sikre eierrettigheter til innovasjoner og gjennom patenter, og dermed sikre inntekt fra nye produkter og prosesser.
- Det er et påtrengende behov for virkemidler som fremmer privat risikokapital til nyetablering. Private kapitalmarkeder må stimuleres til å fremme kommersiell utnyttelse og etablering av nye foretak.
- Et 'Business Angel Network' (nettverk av 'forretningsengler') etter amerikansk modell bør også etableres i Europa på et bredere grunnlag. Det dreier seg om nettverk som bistår med kommersiell utnyttelse av innovasjon og entreprenørskap.
- Kommersiell utnyttelse kan fremmes ved å opprette velfungerende infrastrukturer. Et eksempel på dette er utveksling av beste praksis for støtte til inkubatorer.

**RESOLUSJON
av 20. mars 2003****2003/EØS/63/02****om****UTVIDELSE AV DET EUROPEISKE ØKONOMISKE SAMARBEIDSSOMRÅDE (EØS):
INSTITUSJONELLE OG JURIDISKE SPØRSMÅL**

Den rådgivende komité for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) består av representanter for de viktigste sosioøkonomiske interessegruppene i de 18 EØS-statene. Komiteen er talerør for arbeidstakere, arbeidsgivere og organisasjoner som representerer ulike interesser i disse landene, og er en av institusjonene i EØS-systemet.

I lys av den forestående utvidelsen av EU og nødvendigheten av å justere avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde som følge av dette, utferdiger Den rådgivende komité for EØS følgende resolusjon om *Utvidelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) – institusjonelle og juridiske spørsmål*. Resolusjonen ble vedtatt på komiteens 11. møte, som ble avholdt i Brussel 20. mars 2003. Rapportør var **Arno Metzler** fra EUs økonomiske og sosiale komité og **Knut Arne Sanden** fra EFTAs rådgivende komité.

1. INNLEDNING

1.1 Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) av 2. mai 1992, endret ved protokollen av 17. mars 1993 om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, trådte i kraft 1. januar 1994.

1.2 De 18 medlemsstatene i EØS (Belgia, Danmark, Tyskland, Finland, Frankrike, Hellas, Storbritannia, Irland, Island, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Nederland, Norge, Østerrike, Portugal, Sverige og Spania) utgjør i dag det største sammenhengende indre marked i verden. Dette markedet strekker seg fra Arktis til Middelhavet, og rommer rundt 380 millioner forbrukere.

2. FØLGENE AV EU-UTVIDELSEN FOR EØS

2.1 1. mai 2004 ventes ti nye medlemsstater å tiltre Den europeiske union, noe som vil bringe det samlede antall medlemsstater til 25. På Det europeiske råds toppmøte i Aten 16. april 2003 ventes følgende stater å undertegne sine respektive tiltrødelstraktater: Estland, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Den slovakiske republikken, Slovenia, Den tsjekkiske republikken, Ungarn og Kypros, idet både Europakommisjonen og Europaparlamentet har angitt at de vil gi sitt samtykke våren 2003. Det forutses i dag at Romania og Bulgaria vil slutte seg til EU i 2007, forutsatt at de innen den tid har fulgt eksemplet til de nåværende tiltrødelende stater i å oppfylle tiltrødeleskriteriene som ble fastlagt av Det europeiske råd i København. I desember 2004 vil Det europeiske råd framlegge en rapport om reformprosessen i Tyrkia, som vil tjene som grunnlag for å avgjøre om det vil bli innledet forhandlinger om tiltrødelelse med Tyrkia.

2.2 Utvidelsen av EU vil få følger for EØS-avtalen, ettersom de tiltrødelende stater også må omfattes av den for å sikre en smidig overgang til et åpent, effektivt indre marked som omfatter ikke bare det utvidede EU, men også hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Den rådgivende komité for EØS stiller seg udelte positiv til den forestående utvidelsen av EØS.

3. EØS-AVTALENS PRINSIPPER

3.1 Gjennom EØS-avtalen ble de fire grunnleggende friheter i EUs indre marked, nemlig fritt varebytte og fri bevegelighet for tjenester, personer og kapital, utvidet til å omfatte tre av medlemsstatene i Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) – Norge, Island og Liechtenstein, men altså ikke Sveits. Finland, Sverige og Østerrike, som tidligere var medlemmer av EFTA, er siden blitt medlemmer av Det europeiske fellesskap. Borgerne i alle de 18 EØS-statene har dermed rett til fri bevegelighet i hele EØS og kan, med visse unntak på bestemte områder, oppholde seg, arbeide, opprette næringsvirksomhet, investere og kjøpe eiendom i hele EØS.

3.2 EFTA-statene i EØS har derfor vedtatt alle de direktiver, forordninger og vedtak som regulerer det indre marked. De er også sterkt involvert i horisontale tiltak på områder som forskning, utdanning, miljø, kultur, forbrukervern, arbeidsrett og sosialpolitikk.

Den felles landbrukspolitik og den felles fiskeripolitikk omfattes ikke av EØS-avtalen; disse områdene er omhandlet i egne bestemmelser i avtalen.

I motsetning til Roma-traktaten, fører EØS-avtalen ikke til opprettelse av en tollunion. Avtalen inneholder derfor ingen bestemmelser om utenrikshandelspolitikk.

3.3 En rekke organer som har lignende funksjoner og arbeidsmetoder som EU-organene, er blitt opprettet for å gjennomføre og utvikle EØS-avtalen.

3.4 EFTA-statene i EØS bidrar til EUs budsjett gjennom sin deltakelse i nesten 30 ulike EU-programmer og -aktiviteter. Bidraget fra EFTA-statene, som beregnes på grunnlag av BNP, er i dag på rundt € 100 mill, for det meste viet forskning og utdanning. Videre har EFTA-statene to ganger forpliktet seg til å gjennomføre en femårig plan for finansiell støtte til EUs mest vanskeligstilte land og regioner (sammenlignbart med Det europeiske utjevningsfond). Etter den nåværende planen for finansiell støtte, som gjelder perioden fra 1999 til 2003, gis det prosjektbistand i en størrelsesorden på over € 24 mill til Hellas, Portugal og visse regioner i Spania (sammenlignbart med Det europeiske utjevningsfond).

4. GENERELLE BETRAKTNINGER OG ANBEFALINGER MED HENSYN TIL UTVIDELSEN AV EØS

4.1 I henhold til EØS-avtalens artikkel 128 må land som tiltrer EU, søke om å bli parter i EØS-avtalen. Det er ikke angitt noen bestemt frist for å inngi en slik søknad. For å sikre en smidig overgang til et utvidet EØS bør imidlertid de nye medlemsstatenes tiltredelse til EØS skje samtidig med deres tiltredelse til EU. Etter at EØS-rådets formann i desember 2002 hadde mottatt søknader fra de ti søkerlandene, ble det innledet forhandlinger 9. januar 2003. Forhandlingene bør være fullført innen 16. april 2003 (den dag traktatene om tiltredelse til EU vil bli undertegnet) for å sikre at den utvidede EØS-avtalen kan ratifiseres parallelt med tiltredelsestraktatene i de tiltredende stater.

4.2 For å opprettholde EØS-organenes effektivitet, er det i forbindelse med EØS-utvidelsen viktig at (den forfatningsrettslige) debatten om utforming av sammenlignbare beslutningsprosesser i EU går hånd i hånd med en debatt om den framtidige deltakelse i EØS-organene og en materiell endring av de tilsvarende bestemmelser i EØS-avtalen (jf. EØS-avtalens artikkel 89 for EØS-rådet, EØS-avtalens artikkel 93 og protokoll 36 for EØS-komiteen og EØS-avtalens artikkel 95 for Parlamentarikerkomiteen for EØS). Tatt i betraktning at disse organene er bygd opp på lignende måte som de tilsvarende organer i EU, mener Den rådgivende komité for EØS at resultatene av Europakonventets drøftelser også bør få anvendelse på EØS-organene.

Dessuten – som Den rådgivende komité for EØS allerede påpekte i sin resolusjon om utvidelsen av EU og EØS' framtid av 26. juni 2002 – er det for å sikre rettslig homogenitet i det indre marked og på bakgrunn av endringene i EF-traktaten som følge av Maastricht- og Amsterdam-traktatene nødvendig å innarbeide tilsvarende endringer i EØS-avtalen, i den grad de berører EØS. Med hensyn til fri bevegelighet for arbeidstakere i et utvidet EØS, viser Den rådgivende komité for EØS til sin resolusjon om dette spørsmålet av 28. november 2001, der den stilte seg positiv til fri bevegelighet for arbeidstakere.

4.3 Når det gjelder fisk og andre fiskeriprodukter søker EFTA-statene i EØS i forhandlingene om EØS-utvidelsen å oppnå kompensasjon for tapt markedsadgang i de tiltredende statene under henvisning til EØS-avtalens protokoll 9. De nåværende frihandelsavtalene mellom EFTA-statene og de tiltredende stater bygger på prinsippet om tollfrihet for fiskerivarer. De pågående forhandlingene om dette spørsmål bør ta sikte på enkle, forståelige og oversiktlige løsninger.

Den rådgivende komité for EØS mener dette er et teknisk forhandlingsspørsmål og et problem som sannsynligvis kan løses raskt gjennom samtaler mellom sakkyndige som en del av de nye forhandlingene. En mulighet ville være å innføre en bestemmelse som åpner for fleksible og dynamiske løsninger.

4.4 Forhandlingene om tilpasning av EØS-avtalen omfatter også landbruk og landbruksvarer som omhandlet i avtalens artikkel 19 og protokoll 3, samt egnede tiltak for å kompensere for handelen mellom EFTA-statene i EØS og de tiltredende land, som av historiske grunner har vært utstrakt.

4.5 Høsten 2002 underrettet Europakommisjonen de tre EFTA-statene i EØS om at de nødvendige justeringer av EØS-avtalen ville omfatte betydelig høyere bidrag med henblikk på å minske de økonomiske og sosiale ulikheter i EU. Det ble hevdet at EFTA-statene i EØS har en (moralisk) forpliktelse til å bidra med støtte i forbindelse med utvidelsen av EU. Det tas sikte på en økning på 20-30 ganger dagens bidrag. EU har etter EØS-avtalen ikke noe juridisk grunnlag for å kreve en slik kraftig økning i de tidligere bidragene. Det er grunn til å minne om at EFTA-statene i EØS ikke mottar overføringer fra EUs utjevningfond, og at de heller ikke mottar utbetalinger fra andre solidaritetsfond i tilfelle av naturkatastrofer eller andre katastrofale hendelser.

Mer enn ti år har gått siden EØS-avtalen ble undertegnet i Porto 2. mai 1992. I løpet av denne perioden har partene arbeidet for å opprette, på de felter som omfattes av det indre markeds fire friheter, et europeisk økonomisk samarbeidsområde som sikrer like vilkår for konkurranse og markedstilgang i hele EØS. Alle EFTA-statene i EØS har vist alleuropeisk solidaritet. De har også erklært seg villige i prinsippet til å øke bidragene i forhold til dagens nivå for å støtte opp om utvidelsen av det indre marked.

Den rådgivende komité for EØS beklager at samarbeidet i EØS, som har vært kjennetegnet av tillit og pålitelighet, kan komme til å bli varig svekket på grunn av en tilnæringsmåte som utelukkende har som mål å øke inntektene uten å tilby medbestemmelse eller felles beslutningstaking til gjengjeld. Den rådgivende komité for EØS oppfordrer til å legge vekt på de gjensidige fordeler og muligheter i drøftelsene om størrelsen på bidragene som skal betales på dette området. Målet bør være å styrke forbindelsene mellom EFTA-statene i EØS og EU, snarere enn å øke avstanden mellom dem ytterligere.

4.6 I forhandlingene om utvidelsen av EU er kapitlene om tilpasning av de tiltredende staters lovgivning allerede blitt avsluttet. De nye medlemsstatenes tiltredelse til EØS-avtalen bør derfor ikke by på problemer av betydning. I forbindelse med utvidelsen vil det imidlertid måtte tas hensyn til overgangsperiodene som vil gjelde i påvente av full anvendelse av det indre markeds fire friheter mellom EU og de tiltredende land.

4.7 Gjennom debatten i Det europeiske konventet og Hvitboken om avtalebasert styring i Europa søker EU å tre i mer direkte kommunikasjon med det sivile samfunn, sivile organisasjoner og lokale og regionale myndigheter som et ledd i beslutningstakingsprosessene i EU. Både i EØS og EU finnes det organer, f.eks. Den økonomiske og sosiale komité og Den rådgivende komité for EØS, som gjør det mulig å konsultere de ulike grupper som utgjør det sivile samfunn i de enkelte saker. For å øke folks bevissthet om utviklingen i EU på alle ulike plan og bidra til at de beslutninger som treffes, blir allment akseptert i alle de 18 EØS-statene, ville det være en god idé å gjøre beslutninger i elektronisk form enda lettere tilgjengelig i EØS, og å sikre at vanlige mennesker i hele EØS involveres i gjennomføringsprosessen på et tidlig stadium.

For å bygge et mer konkurransedyktig og framtidsrettet Europa må det i Den europeiske union og Det europeiske økonomiske samarbeidsområde legges enda større vekt på prinsippene frihet, demokrati og solidaritet.

4.8 En ny EØS-avtale bør skape et balansert forhold mellom avtalepartene og, med hensyn til fiskerier, landbruk og finansiering, sikre at prinsippene som er nedfelt i den nåværende EØS-avtalen, blir videreført i et utvidet EU.

4.9 Den rådgivende komité for EØS understreker særlig betydningen av at EU og EØS utvides samtidig. Komiteen ser fram til å ønske alle de tiltredende land velkommen i EU og EØS 1. mai 2004.

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

**Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens 2003/EØS/63/03
protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 med hensyn til statsstøtte – Statsgaranti til foretaket
deCODE Genetics i forbindelse med opprettelsen av en avdeling for utvikling av legemidler
(SAM nr. 030.02.006 – Island)**

EFTAs overvåkningsorgan har ved vedtak 139/03/COL av 16. juli 2003, gjengitt på det opprinnelige språket etter dette sammendraget, innledet behandling i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 med hensyn til ovennevnte støttetiltak. Den islandske regjering er underrettet ved en kopi av vedtaket.

EFTAs overvåkningsorgan innbyr herved EFTA-statene, EU-medlemsstatene og interesserte parter til å sende sine merknader til det aktuelle tiltaket innen en måned etter at dette ble offentliggjort, til:

EFTA Surveillance Authority
74, rue de Trèves
B-1040 Brussel.

Merknadene vil bli oversendt til den islandske regjering. En part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

*****

SAMMENDRAG

Saksbehandling

Ved brev av 27. mai 2002 meldte den islandske regjering, i samsvar med overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 3, et forslag om å gi en statsgaranti til foretaket deCODE Genetics Inc. (USA) i forbindelse med et bioteknologisk forsknings- og utviklingsprosjekt som foretaket planlegger å gjennomføre på Island.

I løpet av undersøkelsen oversendte den islandske regjering en ekspertrapport om estimering av det nettotilskudd som den planlagte støtten tilsvarer, og den underrettet også Overvåkningsorganet om at den hadde besluttet å anmode deCODE Genetics Inc. om å betale et årlig garantigebyr tilsvarende (...)(*) % av obligasjonenes nominelle verdi.

I september 2002 mottok Overvåkningsorganet en klage angående den foreslåtte statsstøtten til deCODE Genetics. Klageren anførte at den foreslåtte statsgarantien utgjorde statsstøtte som var uforenlig med EØS-avtalen. Klageren hevdet særlig at prosjektet måtte kunne betegnes som "utvikling før konkurransetadiet". Den foreslåtte støtten for det meldte prosjektet ville da overstige den øvre støtategrensen på 25 % av de støtteberettigede kostnadene. Klageren hevdet blant annet også at det på grunn av nylige endringer i foretaket, var usannsynlig at den foreslåtte statsstøtten ville bedre europeisk industris konkurransevne.

I desember 2002 inngikk Overvåkningsorganet en kontrakt med en eksterne ekspert om evaluering av det meldte F&U-prosjektet i henhold til retningslinjene for forskning og utvikling. Den eksterne eksperten oversendte sin sluttrapport 10. april 2003.

(*) Forretningshemmelighet – tallet er slettet.

Overvåkningsorganet underrettet ved brev av 9. mai 2003 den islandske regjering om at det betvilte at den meldte støtten til F&U-prosjektene, som ennå ikke var klart definert, var forenlig med EØS-avtalen. Overvåkningsorganet underrettet også den islandske regjering om at det grunnet mangel på tilstrekkelig nøyaktige opplysninger om de enkelte F&U-prosjektene, ikke var i stand til å undersøke om den foreslåtte statsstøtten ville være forenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) sammenholdt med retningslinjene for F&U.

Beskrivelse av støttetiltaket – Statsgaranti

I mai 2002 fikk det islandske finansdepartementet klarsignal av nasjonalforsamlingen til å utstede en garanti til foretaket deCODE Genetics Inc. (USA) i forbindelse med en obligasjon til en verdi av 200 millioner USD. DeCODE driver virksomhet innen befolkningsgenetikk, og arbeider med å identifisere de genetiske årsakene til vanlige sykdommer hos mennesket, og med å bruke denne kunnskapen til å utvikle nye midler for forebygging, diagnostisering og behandling av sykdommer. DeCODE tilbyr også legemiddelutviklingstjenester til tredjeparter, hovedsakelig store farmasøytiske selskaper og bioteknologiselskaper. Inntektene fra obligasjonen skulle overføres til deCODEs heleide datterselskap deCODE erfðagreining ehf., som ligger i Reykjavik, og deretter benyttes til å opprette en ny avdeling for utvikling av biofarmasøytiske produkter på Island.

De islandske myndigheter underrettet Overvåkningsorganet om hovedtrekkene ved obligasjonen og statsgarantien. Obligasjonsvilkårene og vilkårene for utstedelse av statsgarantien ville imidlertid ikke være endelig fastsatt før etter at Overvåkningsorganet hadde godkjent støtten. De islandske myndigheter underrettet Overvåkningsorganet om at obligasjonen, i strid med det som var meldt, ville ha en varighet på fem år (i stedet for de opprinnelig foreslåtte sju år). Obligasjonen skulle konverteres til deCODE-aksjer dersom prisen på hver andel skulle overstige 18 USD. I tillegg skulle deCODE ha rett til å senke konverteringsprisen. Dersom obligasjonene ble konvertert til aksjer, ville de bli ansett som betalt, og statsgarantien skulle bortfalle.

Da Overvåkningsorganet mottok melding om den foreslåtte garantien, lå prisen på selskapets aksjer på rundt 5 USD per aksje. Siden har den falt til under 2 USD per aksje, og aksjene omsettes i dag for rundt 3,5 USD per aksje.

F&U-prosjektet man vil finansiere gjennom den meldte statsgarantien, består i å opprette en ny avdeling for utvikling av legemidler på grunnlag av deCODEs forskning på områdene befolkningsgenomikk og genealogibasert genetisk forskning.

DeCODE benytter befolkningsgenomikk for å avdekke hvordan genetiske faktorer bidrar til sykdomsutbrudd. DeCODEs tilgang til en omfattende genealogidatabase og tilhørende bioinformatikk er kjernen i deCODEs metode for å avdekke menneskelige sykdomsgener og tilknyttede ”drug targets”. deCODE håper at arbeidet med den islandske befolkningen vil gi mulighet til å raskere oppdage og utvikle navnebeskyttede diagnostiserings- og behandlingsprodukter.

I henhold til de oversendte opplysningene, har deCODE lyktes i å isolere gener som kan knyttes til bestemte sykdommer [...]. For enkelte ”drug targets” har deCODE inngått samarbeidsavtaler med farmasøytiske selskaper i forbindelse med flere av de sykdomsgener som er oppdaget. DeCODE ønsker nå å utvikle en portefølje over ”drug targets” for intern utvikling av legemidler på bakgrunn av resultatene fra selskapets genetiske forskning.

F&U-prosjektene som omfattes av den meldte statsstøtten, består av ”målvalidering” og ”legemiddelutvikling”. De islandske myndighetene har forklart at grunnforskningen under et bestemt prosjekt vil igangsettes etter at et ”drug target” for den aktuelle sykdommen er identifisert. Når så deCODE har lyktes i å identifisere et sykdoms-gen, vil selskapet gjennomføre grunnforskning innenfor det foreslåtte prosjektet for å definere molekylære mønstre (pathways) der sykdoms-genet spiller en rolle. I neste fase begynner den faktiske legemiddelutviklingen. I denne fasen utføres det forskning for å identifisere ”drug leads” (dvs. arbeid med de opprinnelige kjemikalierne som ble identifisert under screeninganalysene og som viste positive resultater i forhold til virkning på ”drug target”).

Vurdering av støtten

Ifølge en vurdering som ble foretatt av den eksterne ekspertene i juli 2002 på vegne av den islandske stat, vil en statsgaranti gjøre det mulig for deCODE å låne penger på markedet til bedre betingelser enn foretaket ville fått uten den foreslåtte statsgarantien. Overvåkningsorganet anser det for rimelig å anta at statsgarantien kan gi deCODE en økonomisk fordel, og styrke deCODEs stilling i forhold til selskapets konkurrenter innenfor EØS. Den foreslåtte statsstøtten vil derfor kunne vri konkurransen og påvirke samhandelen mellom avtalepartene i betydning av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Ifølge den islandske regjering er den foreslåtte statsgarantien forenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b), som fastsetter at "*støtte som har til formål å sikre at et viktig prosjekt av felles europeisk betydning kan realiseres*", kan anses som forenlig med EØS-avtalens virkemåte. I henhold til relevant praksis i EU-kommisjonen, kan dette unntaket særlig gjelde "*tverrnasjonale prosjekter av stor kvalitativ og i prinsippet også kvantitativ betydning*". Da den foreslåtte statsstøtten bare vil føre til at det opprettes en avdeling for legemiddelutvikling, uttrykker Overvåkningsorganet tvil om hvorvidt den meldte støtten kan anses som forenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b).

Overvåkningsorganet har deretter vurdert støtten i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) sammenholdt med kapittel 14 i Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte. I tråd med retningslinjenes avsnitt 14.2.1 nr. 1, 14.5.1 og 14.7, må Overvåkningsorganet vurdere formålet med forskningsvirksomheten, hvilken type forskning det dreier seg om, støtteintensiteten samt den stimulerende virkningen av støtten.

Foreslått statsstøtte for bestemte F&U-prosjekter

Overvåkningsorganet er i tvil om det nøyaktige antallet programmer for målvalidering og legemiddelutvikling som deCODE har til hensikt å gjennomføre under F&U-prosjektet det er søkt om statlig støtte til.

Ifølge opplysningene Overvåkningsorganet har mottatt, har deCODE ikke besluttet hvilke bestemte "drug targets" som skal innlemmes i prosjektet det er søkt om statlig støtte til. Denne manglende beslutningen fra deCODEs og de islandske myndigheters side om hvilke bestemte F&U-prosjekter som skal gjennomføres, gjør at Overvåkningsorganet ikke kan undersøke om den foreslåtte statsstøtten vil bli brukt til å gjennomføre et bestemt F&U-prosjekt. Overvåkningsorganet kan derfor ikke utelukke at deCODE bruker den foreslåtte statsstøtten til å dekke løpende utgifter i forbindelse med opprettelsen av en avdeling for legemiddelutvikling. Enhver slik støtte som ikke er knyttet til et bestemt F&U-prosjekt, vil kunne utgjøre driftsstøtte.

Overvåkningsorganet betviler at statsstøtten kan godkjennes, på bakgrunn av faren for at F&U-programmer som ikke er klart definert som del av prosjektet (med uttrykkelig henvisning til "disease targets"), realiseres først senere (kan hende flere år etter at anmodningen om statlig støtte ble innsendt), og da vil kunne innlemmes i det overordnede F&U-prosjektet. Overvåkningsorganet er i tillegg i tvil om hvorvidt deCODE er villig og i stand til å gjennomføre de F&U-programmer (både med hensyn til målvalidering og legemiddelutvikling) som de islandske myndigheter har definert som prosjekter for legemiddelutvikling under det planlagte forskningsprosjektet.

Når det gjelder målvalideringen, har de islandske myndigheter anført at denne først kan starte etter at et sykdoms-gen er identifisert. Imidlertid er sykdoms-genene som skulle være utgangspunktet for målvalideringsarbeidet bare identifisert for et visst antall sykdommer. Overvåkningsorganet er i tvil om hvorvidt målvalidering kan foretas for sykdommer der sykdoms-gener ikke ennå er identifisert, og om hvorvidt kostnadene i forbindelse med dette arbeidet kan beregnes uten at sykdoms-genet er identifisert.

Når det gjelder programmet for utvikling av legemidler, er Overvåkningsorganet i tvil om hvorvidt deCODE faktisk vil utvikle legemidler for alle de legemiddelutviklingsprogrammer de islandske myndigheter har definert.

Stimulerende virkning

På grunnlag av opplysninger Overvåkningsorganet besitter og i lys av den eksterne ekspertens vurdering, ser Overvåkningsorganet i dag ingen grunn til å sette spørsmålstegen ved den foreslåtte statsstøttens stimulerende virkning.

Støtteberettigede kostnader

Uten mer detaljerte opplysninger kan ikke Overvåkningsorganet undersøke om det er rimelig å forvente at den typen forskning som er generelt beskrevet, faktisk vil bli gjennomført med hensyn til individuelle sykdomsprogrammer. Opplysningene som de islandske myndigheter har oversendt, antyder heller at forskningens art og formål kan variere betraktelig alt etter hvilket sykdomsmål det handler om. Idet det ikke foreligger noen egen arbeidsplan for hvert enkelt program, er Overvåkningsorganet ikke i stand til å identifisere de støtteberettigede kostnadene tydelig.

Øvre støttegrenser

Da det ikke foreligger kontrollerbare opplysninger om de støtteberettigede kostnadene for de enkelte F&U-programmene, kan ikke Overvåkningsorganet undersøke om den foreslåtte statsstøtten ligger innenfor de øvre støttegrensene. De ulike faktorene omtalt over peker heller mot at den foreslåtte statsstøtten ville overstige den tillatte støtteintensitet.

Konklusjon

Støtten som er foreslått for prosjektet utgjør støtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Overvåkningsorganet betviler at den meldte støtten kan anses som forenlig med EØS-avtalens virkemåte, og særlig med artikkel 61 nr. 3 bokstav c), da opplysningene de islandske myndigheter har oversendt ikke viser at vilkårene fastsatt i kapittel 14 i Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte er oppfylt.

Overvåkningsorganet må derfor og i samsvar med kapittel 5.2 i Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte innlede den formelle behandlingen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 med hensyn til den foreslåtte statsstøtten i form av en garanti til foretaket deCODE Genetics Inc.

I. FACTS**A. PROCEDURE****Notification by the Icelandic Government**

By letter from the Ministry of Finance dated 27 May 2002, received and registered by the Authority on 30 May 2002 (Doc. No. 02-4055-A), the Icelandic Government notified, pursuant to Article 1 (3) of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, a proposal to provide a guarantee to deCODE Genetics Inc. (US) in connection with a research and development project which the company intends to undertake in the field of biotechnology in Iceland.

By letter dated 24 July 2002, the Authority acknowledged receipt of the notification and requested additional information to be submitted within one month from receipt of that letter (Doc. No. 02-5620-D).

By letter from the Ministry of Finance dated 13 August 2002, received and registered by the Authority on 19 August 2002 (Doc. No. 02-6060-A), the Icelandic Government submitted a report on the estimation of the net grant equivalent of the planned aid (hereinafter referred to as the “[...](*) Report”) and informed the Authority that the Icelandic Government had decided to request deCODE Genetics Inc. (US) to pay an annual guarantee fee amounting to (...)(*) % of the nominal value of the bonds.

The Authority acknowledged receipt of this information by letter dated 22 August 2002 (Doc. No. 02-6078-D).

(*) Business secret – deleted text.

(*) Business secret – deleted figures.

After several requests for an extension of the deadline (cf. letter from the Ministry of Finance dated 6 September 2002, received and registered by the Authority on 10 September 2002 (Doc. No. 02-6456-A); letter from the Ministry of Finance dated 4 October 2002, received and registered by the Authority on 7 October 2002 (Doc. No. 02-7176-A) and letter from the Ministry of Finance dated 17 October 2002, received and registered by the Authority on 18 October 2002 (Doc. No. 02-7574-A)), the Icelandic Government responded to the questions raised in the Authority's letter of 24 July 2002, by letter from the Ministry of Finance dated 30 October 2002, received and registered by the Authority on 31 October 2002 (Doc. No. 02-7905-A) and the letter from the Icelandic Mission dated 8 November 2002, received and registered by the Authority on that same day (Doc. No. 02-8063-A). In addition, the Authority was informed of certain amendments to the initial notification.

By letter dated 25 November 2002 (Doc. No. 02-8459-D), the Authority acknowledged receipt of this information. In this letter, the Authority informed the Icelandic Government that the notification could not be regarded as complete since the final terms for the guarantee, the convertible bonds and the security arrangements, were not then available. The Authority further informed the Icelandic Government that it would engage an external expert in order to assess, *inter alia*, the qualification of the nature of the project, the suitability of the project's budget, as well as the State aid's incentive effect for the project in question in light of Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines ("R&D Guidelines").

In December 2002, the Authority awarded a contract to an external expert concerning the evaluation of the notified R&D project under the R&D Guidelines.

In February 2002, the external expert submitted his draft report. The expert's statements revealed the need for further information.

By letter dated 10 February 2003 (Doc. No. 03-808-D), the Authority requested the Icelandic Government to submit additional information. The Icelandic Government responded to this request by letter dated 10 March 2003, received and registered by the Authority on that same day (Doc. No. 03-1443-A).

The external expert delivered his final report on 10 April 2003.

In a letter dated 9 May 2003 (Doc. No. 03-2990-D), the Authority informed the Icelandic Government of its doubts concerning the compatibility of the notified aid for R&D projects which had not been clearly identified. It also informed the Icelandic Government that, due to the lack of sufficiently precise information regarding the individual R&D projects, the Authority was not in a position to verify that the proposed State aid would be in compliance with Article 61 (3)(c) of the EEA Agreement, in combination with the R&D Guidelines.

Following this letter, several meetings were held between representatives from the Icelandic Government and the Authority in which the Icelandic authorities presented proposals of how the Authority's concerns could be allayed. The arguments presented by the Icelandic Government were, however, not regarded as dispelling the Authority's doubts.

Complaint

In September 2002, the Authority received a complaint against the proposed State aid in favour of deCODE Genetics. The complainant argued that the proposed State guarantee constituted State aid within the meaning of Article 61 (1) of the EEA Agreement. In the complainant's view, the proposed State guarantee was incompatible with the functioning of the EEA Agreement. In this respect, the complainant maintained that the conditions as laid down in Article 61 (3)(c) of the EEA Agreement, in combination with the R&D Guidelines were not fulfilled. The complainant argued, in particular, that the project would have to be qualified as "pre-competitive development". As such, the proposed aid granted for the notified project would exceed the permissible aid ceiling of 25% of eligible costs. The complainant also considered that the proposed State aid would not have the required incentive effect.

In a further submission of May 2003, the complainant pointed to, in his view, significant changes in the market which would imply that the value of the State guarantee would have increased significantly. The complainant also claimed that due to recent development within the company, it was unlikely that the proposed State aid would contribute to the European industry's competitiveness.

B. Description of the aid measure – State guarantee

In May 2002, the Icelandic Parliament authorised the Ministry of Finance to issue a guarantee to deCODE Genetics Inc. (US) in relation to a bond amounting to USD 200 million. The proceeds of the bond would be passed down to the wholly owned subsidiary, deCODE erfðagreining ehf., located in Reykjavik and then be utilised to establish a new department for developing biopharmaceutical products in Iceland⁽¹⁾.

The Icelandic authorities informed the Authority about the main characteristics of the bond and the State guarantee. However, the terms of the bond, as well as the terms under which the State guarantee would be issued, would only be finally fixed after the Authority would have approved the aid.

The Icelandic authorities informed the Authority that contrary to what was initially notified, the bond would have a duration of five years (instead of the initially foreseen seven years). The bond could be converted into deCODE stock in the event that the price of the shares would exceed USD 18. In addition, deCODE would have the right to reduce the conversion price. If the bonds were converted into stocks, they would be regarded as paid up and the State guarantee would lapse.

At the time the proposed guarantee was notified to the Authority, the price of the company's stocks was in the range of USD 5 per share. Since then, the shares price fell to below USD 2 per share and is currently traded at around USD 3.5 per share⁽²⁾.

According to the Icelandic Government, deCODE would have to pay a guarantee premium. Even though the exact amount had not been finally decided upon, the notification was based on the assumption of a possible guarantee premium of (...) %.

The Icelandic Government asked an independent expert [...] to evaluate the guarantee. The expert based its assessment of the value of the proposed State guarantee, *inter alia*, on the preliminary terms of the guarantee and the bond (this assessment was based on a duration of the bond of seven years and the payment of a guarantee premium) and the financial information available about deCODE at the time of the assessment. The value of the State guarantee was determined by comparing the estimated cost of capital based on a CAPM⁽³⁾ analysis without the State guarantee, with the estimate cost of debt based on the proposed State guarantee for the USD 200 million bond. The expert came to the conclusion that the value of the State guarantee ("net grant equivalent") would be in the range between USD (...) and USD (...) (the midpoint of this range being USD (...)).

C. Description of the aid beneficiary

DeCODE Genetics Inc. was incorporated in Delaware (US) in 1996. Its wholly owned subsidiary, deCODE erfðagreining ehf. has its headquarters in Reykjavik. DeCODE is a population genetics company working to identify the genetic causes of common human diseases and to apply this knowledge to discover novel means of treating, diagnosing and preventing disease. DeCODE also provides drug discovery services to third parties, typically major pharmaceutical or biotechnology companies. In addition to its genetics research and drug discovery services, deCODE commercialises database services and healthcare informatics products. With the acquisition of MediChem Life Sciences Inc. in March 2002, deCODE has access to advanced drug discovery and development capabilities. In addition, in November 2000, deCODE acquired Encode, to launch pharmacogenomics studies in Iceland and to conduct clinical trials for new and existing therapeutics as a Contract research organisation.

The company has, according to the information provided in the notification, around 600 employees worldwide (as of 31 December 2001)⁽⁴⁾.

According to the Annual Report for 2001, deCODE had an annual turnover amounting to USD 31.5 million, a net loss of USD 47.8 million and a balance sheet total of USD 256.4 million. Operating expenses for R&D development amounted to USD 71.8 million.

⁽¹⁾ Whereas the guarantee is proposed to be granted to deCODE Genetics Inc. (US), proceeds from the State guaranteed bond will go to deCODE ehf. (Iceland). The direct aid recipient and the aid beneficiary are therefore two legally distinct entities. In the following, reference will be made to "deCODE" without making a distinction between the mother and the daughter company.

⁽²⁾ Information from <http://www.nasdaq.com/> (date 11 July 2003).

⁽³⁾ Capital Asset Pricing Model

⁽⁴⁾ The Authority notes that the actual number of deCODE employees in Iceland is not entirely clear, since the company had to lay off around 200 employees worldwide in the autumn 2002.

D. Description of the R&D project

1. Project description

a) *General outline and objectives*

The R&D project, the financing of which should be secured through the notified State guarantee, consists of the establishment of a new drug development department based on research carried out by deCODE in population genomics and genealogy-based genetic research.

DeCODE uses population genomics to discover how genetic factors contribute to the cause of diseases. DeCODE's access to an extensive genealogical database and associated bioinformatics is the core of deCODE's approach to identifying human disease genes and associated drug targets. deCODE hopes that working with the Icelandic population puts it in a position to accelerate the discovery and development of new proprietary diagnostic and therapeutic products.

According to the information submitted, deCODE has successfully isolated genes related to specific diseases [...]. For certain drug targets, DeCODE has concluded collaborative agreements with pharmaceutical companies in relation to several of the disease genes discovered.

DeCODE now wishes to develop a portfolio of drug targets for in-house drug development based on the results from its genetic research. DeCODE will continue its genetic research to identify disease genes responsible for other diseases for which it has already mapped genetic loci. This research is not covered by the proposed State aid.

In the company's view, the development of a portfolio of several drug targets at any given time is necessary in order to be successful in bringing even a few products to the market. Therefore, the scope of the overall R&D project for which State support has been notified, is not limited to the R&D projects for which disease genes have already been identified. The scope of the R&D project for which State support is sought, is therefore intended to cover also possible future drug candidates which could be included at a later stage depending on the progress made by deCODE in identifying new disease genes.

The R&D activities covered by the notified State support consist of "target validation" and "drug development" (for a more detailed description of these activities, please see below). Clinical research required to put new drugs on the market will not be covered by the notified State support. The envisaged State support project would only cover a period of 5 years up to the filing of an Investigatory New Drug filing with the US Food and Drugs Administration or its equivalent in other jurisdictions.

Based on the information submitted by the Icelandic authorities, deCODE has identified at present (...) target validation and (...) drug discovery programmes as being candidates for research (so-called "initial programmes"). However, the overall R&D project for which State support is sought consists of, in total, (...) target validation and (...) drug discovery programmes.

b) *"Target Validation"*

The Icelandic authorities explained that after a drug target for a specific disease has been identified, the fundamental research under the current project would start. Once deCODE succeeded in identifying a disease gene it would conduct fundamental research within the scope of the proposed project to define molecular pathways in which the disease gene plays a role. [...].

c) *"Drug development"*

In the next phase of the project, drug development really begins. During this phase, research is carried out to identify the drug leads (i.e. work on the initial chemicals which have been identified during the screening assays phase and which showed positive results in acting against the drug target).

This phase can be divided into the following phases [...]

2. Eligible costs

According to the financial schedule submitted by the Icelandic authorities, the project for which State support is sought comprises in total (...) R&D programmes ((...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes). The costs to be incurred in the first five years of the project (i.e. the duration of the project covered by the proposed State guarantee) are estimated to amount to ISK 34 billion. Of this amount, ISK 20 billion (approximately USD 200 million, based on a conversion rate of USD 1 = ISK 100) would be raised through the issue of convertible bonds with the proposed State guarantee. The remaining costs of the project shall be financed by deCODE Genetics.

These overall cost estimates are broken down into operating expenses, interest costs and investment costs. Operating costs consist of personnel costs amounting to (...), chemicals and consumables amounting to (...), contractor services amounting to (...), and overhead expenses amounting to (...). Net interests costs were estimated to amount to (...) and investments costs (...).

For the five-year period, the costs related to "target validation" (which was regarded by the Icelandic authorities as fundamental research) were estimated to amount to (...), and for "drug development" (which was regarded as industrial research) (...).

Whereas personnel costs were in addition allocated to the specific research programmes (i.e. research into a specific disease/drug candidate), and further broken down with respect to the specific activity within either target validation or drug discovery, no such comparable cost allocation was done for other cost items. Other costs were only allocated to what was regarded by the Icelandic authorities to constitute either fundamental or industrial research.

3. Incentive effect

According to the Icelandic authorities, the proposed aid has the required incentive effect. In this respect, the Icelandic authorities refer to the risks involved in the project which would exceed those risks faced by other companies engaged in a more conventional approach to drug discovery and development.

In the Icelandic Government's view, the project would be extremely ambitious in scope and its aims. The project would entail the creation of the world's first proprietary drug discovery operation based largely upon fundamental research in human genetics. What makes the project so ambitious is, according to the Icelandic authorities, the aim of bringing a steady stream of the targets isolated and verified through subsequent drug development and into clinical testing and to sustain several projects at any one time at various stages of development over a period of many years. Given the lack of precedent for successful drugs developed from population genetics research, and the large investment in terms of finance and time required to follow through such a project, the Icelandic authorities consider the project to be extremely ambitious.

As regards the comparison between the envisaged project and deCODE's current activities, the Icelandic authorities informed the Authority that the project would only extend to target validation and drug development of disease targets that are not currently a part of deCODE's ordinary business activities (i.e. covering only those drug targets which are not subject to collaborative arrangements with pharmaceutical companies).

Finally, and as regards the quantifiable factors as referred to in point 14.7. (2) of Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, the Icelandic authorities point to an increase in R&D spending, based on current R&D spending amounting to USD 71.8 million in 2001 and the projected R&D spending over the first five years of the project. Furthermore, and according to the amended notification, deCODE would envisage recruiting up to 350 new employees to undertake fundamental and industrial research (compared to the envisaged 300 additional employees referred to in the initial notification). All the 350 employees would be new staff dedicated solely to the new research and development activity.

II. APPRECIATION

A. State aid within the meaning of Article 61 (1) of the EEA Agreement

By virtue of Article 61 (1) of the EEA Agreement, “*any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between the Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.*”

According to an evaluation carried out by the expert in July 2002 on behalf of the Icelandic State, the State guarantee would allow deCODE to borrow money on the market at conditions more favourable than without the proposed State guarantee. The expert came to the conclusion that the aid element contained in the proposed State guarantee would amount to approximately (...) (the average being (...)). Apparently not included in this evaluation, is the guarantee premium of (...) % (i.e. approximately (...) expressed in net present value terms⁽⁵⁾). The financial benefit to deCODE after taking into account the payment of a guarantee premium would consequently be reduced to (...) (the average being (...)).

Without it being necessary at this stage to assess in more detail whether the evaluation which was made in July 2002 would still be valid, the Authority considers that it is reasonable to assume that the State guarantee would give deCODE a financial benefit and strengthen deCODE's position in relation to its competitors within the EEA. Consequently, the proposed State guarantee is liable to distort competition and affect trade between the Contracting Parties.

In light of these considerations, the Authority has concluded that the proposed State guarantee constitutes aid within the meaning of Article 61 (1) of the EEA Agreement

B. Notification requirement and standstill obligation

Pursuant to Article 1 (3) of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, “[t]he EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid...The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision”.

The Act authorising the Ministry of Finance to issue a guarantee in favour of deCODE does not, in the Authority's understanding, confer any right on deCODE with respect to the guarantee. It is still for the Icelandic Government to take a decision whether or not and, if so, under which conditions to issue a guarantee to deCODE. Since no such decision has been taken, the Authority considers that the proposed State aid has not yet been put into effect.

C. Compatibility of the aid measures

1. Assessment of the aid measure under Article 61 (3)(b) of the EEA Agreement

According to the Icelandic Government, the proposed State guarantee would be compatible under Article 61 (3)(b) of the EEA Agreement.

By virtue of Article 61 (3) (b) of the EEA Agreement, “*aid to promote the execution of an important project of common European interest*” may be considered to be compatible with the functioning of the EEA Agreement.

As stated in Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, this provision has been applied in the field of R&D by the European Commission, only in a limited number of cases. According to relevant Commission practice, this derogation may apply particularly to “*transnational projects of major qualitative and, in principle, quantitative significance*”⁽⁶⁾. Aid granted for a project the results of which only benefit a single undertaking, without a co-operation with other companies in the EEA and without a dissemination of the results, which would result in the formulation of EEA wide industry standards as referred to in the guidelines, would not seem to be covered by this exemption.

⁽⁵⁾ The Authority's calculation of the net present value of the guarantee premium is based on the reference rate of interest which was, as from 1 January 2002, fixed for Iceland at 9.54 %.

⁽⁶⁾ See e.g. State aid case N 692/2001 – Germany.

Since the proposed State aid would benefit only the establishment of a drug development department by deCODE, the Authority has doubts as to whether the notified aid can be regarded as compatible with Article 61 (3)(b) of the EEA Agreement.

2. Assessment of the aid measure under Article 61 (3)(c) of the EEA Agreement

The Icelandic Government claimed that the proposed State guarantee was justified under Article 61 (3)(c) of the EEA Agreement. It would be in the common interest of the EEA to strengthen the position of Europe in the field of biotechnology. According to the Icelandic Government, the aid would provide a significant boost to the competitiveness of the European biotechnology industry by opening up a completely new way of approaching genetic research. The reason for the project being undertaken in Iceland was because of the unique genetic pool of its inhabitants. This project would lead the way to other companies in the EEA being able to build on this foundation. This would provide the EEA an advantage in the development of novel pharmaceutical products developed from genetic and biotechnological research and would give the European industry a competitive advantage compared to the US.

Article 61(3)(c) of the EEA Agreement regards aid to facilitate the development of certain economic activities, where such aid does not adversely affect trading conditions to an extent contrary to the interests of the Contracting Parties, as compatible with the functioning of the EEA Agreement. Aid granted for R&D activities is assessed under Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines.

According to point 14.2.1. (1) of Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, "*The closer the R&D is to the market, the more significant may be the distortive effect of the State aid. In order to determine the proximity to the market of the aided R&D, the EFTA Surveillance Authority makes a distinction between fundamental research, industrial research and precompetitive development activity.*"

According to point 14.5.1 of Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, "*The allowable intensity of aid will be determined by the EFTA Surveillance Authority on a case-by-case basis. The Authority's assessment in each case will take into consideration the nature of the project or programme, overall policy considerations relating to the competitiveness of European industry, the risk of distortion of competition and the effect on trade between the Contracting Parties. A general evaluation of such risks leads the Authority to consider that fundamental research and industrial research may qualify for higher levels of aid than precompetitive development activities, which are more closely related to the market introduction of R&D results and, if aided, could therefore more easily lead to distortions of competition and trade.*"

According to point 14.7 of Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, "*State aid for R&D should serve as an incentive for firms to undertake R&D activities in addition to their normal day-to-day operations. It may also encourage firms not carrying out research and development to undertake such activities. Where this incentive effect is not evident, the EFTA Surveillance Authority may consider such aid less favourably than it usually does.*"

Against this background, the Authority needs to assess the scope and nature of the research activity, the aid intensity and the incentive effect of the aid.

a) Proposed State aid for specific R&D projects

The Icelandic Government notified the Authority of the intention to grant a State guarantee to deCODE Genetics in relation to a bond amounting to USD 200 million. The proceeds from the bond shall be used to finance deCODE's project of establishing a biopharmaceutical research and development department in Iceland. [...]

According to the information submitted to the Authority, deCODE has not taken a decision on which specific drug targets would be included in the project for which State support is sought. Given the lack of a decision on the part of deCODE as well as the Icelandic authorities on which specific R&D projects would be carried out, the Authority is not in a position to ascertain that the proposed State aid would be used to carry out a specific R&D project. The Authority cannot, therefore exclude that the proposed State aid could be used by deCODE to cover running expenses with respect to the establishment of a drug development department. Any such aid not linked to a specific R&D project bears the risk of constituting operating aid.

Furthermore, an assessment of the R&D projects benefiting from the proposed State support under the R&D Guidelines, is difficult since the Icelandic authorities failed to submit detailed work plans for specific R&D projects (in particular when it comes to determining and evaluating the reasonableness of the proposed R&D budget; see below).

According to the financial schedule submitted by the Icelandic authorities, the overall project deCODE wants to embark upon, consists of (...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes. However, the Authority also notes, that out of the (...) target validation programmes and the (...) drug discovery programmes, only (...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes have been clearly identified as possible candidates for research to be carried with the proposed State support. The remaining programmes (i.e. (...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes) would possibly become part of the project at a later stage.

As pointed out above, the Authority has doubts as to whether State aid may be approved with respect to R&D programmes which have not been clearly identified as being included in the project (with explicit reference to disease targets) and which may only later (possibly years after the request for State support was submitted) materialise and be possibly included in the overall R&D project.

In addition, the Authority has doubts as to whether deCODE is willing and capable of carrying out the R&D programmes (as regards both target validation and drug discovery) which have been identified by the Icelandic authorities as being candidates for drug development under the envisaged research project.

Based on the description given by the Icelandic authorities, **target validation** work can only start after a disease gene has been identified. Disease genes with respect to which target validation work shall be carried out under the project have, however, only been identified for (...) diseases [...]. As regards other diseases mentioned by the Icelandic authorities in the financial schedule for the project [...], the information submitted shows that even though genetic loci have been mapped/candidate genes identified, a disease gene has not been discovered yet. The Authority has, therefore doubts as to whether target validation could be carried out with respect to diseases for which the disease genes have not yet been identified.

Furthermore, based on the explanations provided by the Icelandic authorities, it is the nature of the disease gene which is determining for the scope and nature of research work. Therefore, the Authority has doubts as to whether the research work to be carried out by deCODE with respect to a specific disease target, and thus the costs related to this work, can be determined without having identified the disease gene.

In addition, the Authority has doubts as to whether deCODE would actually carry out drug discovery with respect to all **drug discovery** programmes identified by the Icelandic authorities [...]. These doubts result from information about deCODE's financial performance in 2002, according to which, drug discovery work for Myocardial Infarct and Hypertension may not be necessary (cf. deCODE Genetics Annual report (SEC form 10-K) presented on 15 April 2003: "...in our drug discovery work on our findings in myocardial infarction and hypertension, we believe we may be able to bypass much of the drug discovery process and enter directly into phase II clinical trials as early as mid-2003.").

Against this background, the Authority has doubts as regards to the exact number of target validation and drug discovery programmes which would be carried out by deCODE under the R&D project for which State support is sought. Based on the concerns raised above, eligible research projects might be limited only to (...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes.

b) Assessment of the type of research

According to the initial notification, the project for which State support is sought consists of elements of fundamental research ("target validation") and industrial research ("drug discovery").

According to the external expert, "Target Validation" qualifies as "fundamental research". This activity is designed to increase scientific and technical knowledge about the diseases being studied. It is primarily linked to understanding some of the mechanisms involved in disease initiation and progression and is not necessarily leading to the development of new commercial products. According to the external expert, this activity is very much upstream in the R&D process, and there is a significant risk that it may not lead to the identification of drug targets and the development of new products, processes or services. Time-to-market may be greater than 10 years.

As regards “Drug Development”, the external expert considers that phases 1-4 [...] could be classified as “industrial research”. On the other hand, phases 5 and 6 [...] would qualify as “pre-competitive development activity”. In his view, the objective of phases 5 and 6 is to create initial prototypes of drugs that provide a strong basis for patent filing and that will direct the development of new products.

The Authority sees no reason to deviate from this assessment as regards “target validation” and parts of “drug development”. However, the Authority has doubts as to whether certain activities forming part of the “drug development” (i.e. phases 5 and 6) can be qualified as “industrial research” as claimed by the Icelandic authorities⁽⁷⁾.

b) Assessment of the incentive effect of the aid

The external expert agreed that the proposed State aid would have an incentive effect, since a large proportion of deCODE’s project corresponds to a new activity (i.e. large-scale drug discovery effort performed by deCODE alone). According to the external expert, the aid would indeed induce deCODE to pursue new R&D activities that imply a considerable increase in R&D spending. The proposed aid would permit deCODE to widely expand the scope of its research to drug discovery and drug development.

In the expert’s view, the incentive effect of the aid specifically relied on the fact that the aid would allow deCODE to embark upon a large-size drug development program, in particular to hire a large number of scientists and to secure high financial input. The project exceeded in risk and ambition what is normally done by other companies in the same industry, strictly because of the large number of simultaneous research programs, especially if considering that deCODE would invest heavily and immediately in activities (drug development) for which the company has previously not demonstrated success. On the other hand, the expert pointed out that the risks associated with the individual target validation and drug discovery programs planned by deCODE, do not exceed in nature and intensity those faced by other companies in the same industry. Individual target validation and drug discovery programs comprised in deCODE’s project were not ‘extremely ambitious’ as compared to other programs foreseen or being performed by other companies in the same industry.

Based on the information in the Authority’s possession, and in light of the evaluation made by the external expert, the Authority currently sees no reason to question the incentive effect of the proposed State aid.

c) Assessment of the eligible costs

The information submitted by the Icelandic Government does not allow the Authority to determine the exact amount of eligible costs given that the R&D programmes have not been clearly identified by the Icelandic authorities and given that no detailed work plan has been submitted which could have been used as a basis for evaluating the reasonableness of the proposed R&D budget.

The Icelandic authorities have merely described in abstract terms the kind of activities that need to be carried out in the context of target validation and drug discovery, without specifying the kind of activities that will actually be carried out with respect to individual programmes.

It is the kind of activity which will be carried out by deCODE which will determine the eligible costs for a specific R&D programme. In the absence of more detailed information, the Authority cannot verify whether it is reasonable to expect that the kind of research activity which is described in general terms will actually be carried out with respect to individual disease programmes. The information submitted by the Icelandic authorities rather indicates that the nature and scope of the research activities may differ quite significantly, depending on the disease target in question. Consequently, in the absence of an individualised work plan for a specific programme, the Authority is not in a position to clearly identify the eligible costs.

Even though the external expert was able to provide the Authority with average figures concerning the personnel required for target validation and drug discovery activities in general, the Authority cannot, due to the uncertainties referred to above, exclude the possibility that the requirements for individual

⁽⁷⁾ According to the external expert, activities related to phases 5 and 6 qualify as “pre-competitive development”. As such, they could benefit from aid up to 25% of eligible costs. It would, however, appear that the notified aid should not cover “pre-competitive development” activities.

programmes may differ substantially from these average figures. In this context, the Authority also notes that, according to the external expert, the estimates regarding required personnel as well as other cost items were overstated.

In addition to the lack of detailed information as referred to above, the exact determination of the eligible costs has not been possible because the Icelandic Government has not allocated all cost items to specific R&D programmes (most cost items have only been shared between fundamental research and industrial research without being allocated to individual R&D programmes or activities) and because certain cost items have not been properly justified (in particular building costs).

The Icelandic authorities have only submitted detailed information as regards personnel costs. Based on the information submitted, it is not possible to allocate other cost items to individual research programmes and activities within each programme.

The Authority also notes that the Icelandic authorities have not provided a satisfactory explanation concerning the extraordinary building expenses which are supposed to be incurred in the first two years of the project [...].

d) Assessment of the permissible aid ceilings

Given the absence of verifiable information concerning the eligible costs for individual R&D programmes, it is not possible for the Authority to ascertain that the proposed State aid respects the permissible aid ceilings. The various concerns expressed above rather indicate that the proposed State aid would exceed the permissible aid intensities.

In this respect, the Authority observes that the project's budget of ISK 34 billion was based on (...) target validation programmes (for which a budget of ISK (...) was foreseen) and (...) drug discovery programmes (for which a budget of ISK (...) was foreseen). In the following, the Authority would like to illustrate the effects of a limitation of the scope of the R&D project on the budget and thus the permissible aid. The figures presented are based on average cost figures for target validation and drug development programmes, respectively, and do not necessarily reflect the exact consequences of a limitation of the eligible R&D projects on the budget.

If the R&D projects which can be regarded as sufficiently concrete would be limited to those clearly identified by the Icelandic authorities as being candidates for the project (i.e. (...) target validation programmes and (...) drug discovery programmes), the budget would be reduced as regards target validation to approximately ISK (...) and as regards drug discovery to approximately ISK (...). If in addition, as pointed out above by the Authority, eligible R&D projects would be limited to (...) target validation and (...) drug discovery programmes, the budget would be reduced as regards target validation to approximately ISK (...) and as regards drug discovery to approximately ISK (...). It is also noted that building costs amounting to ISK (...) have not been properly justified by the Icelandic authorities. Any such costs would therefore, based on the information currently available, not be included in the eligible costs. Finally, it is noted that, according to the external expert, personnel costs, in particular, were overestimated.

Whereas costs regarding target validation could benefit as fundamental research from 100% aid intensity, the costs regarding drug discovery were regarded by the external expert, only to a certain extent, as falling within the definition of industrial research, for which the permissible aid intensity is 50%. The remaining activities which were regarded as pre-competitive development could only benefit from 25% aid.

Taking all this into account, it appears that the proposed State guarantee, with an estimated aid element amounting to USD (...), or on average USD (...) (which at a conversion rate of 100 would amount to ISK (...)), may exceed substantially what could, based on the information currently available to the Authority, be regarded as permissible.

f) Assessment of the nature of the project or programme, overall policy considerations relating to the competitiveness of European industry, the risk of distortion of competition and the effect on trade between the Contracting Parties

The Icelandic Government took the view that the proposed aid was unlikely to lead to any significant distortion of competition. In its view, the relevant market was that of biotechnological research. According to the Icelandic Government, the biotechnological research market was wide open and not as easily prone to distortion as the pharmaceutical product market", given the extremely high level of risk and lack of investment across the EEA. It is further maintained that the market for biotechnological research was a growth market with the bounds for exploitation on the open market in a worldwide context almost limitless .

According to the external expert, deCODE's project concerns a large number of common diseases that are targeted by virtually all biotech companies (especially if they are initially genomic companies) and bio-pharmaceutical companies worldwide. Some of deCODE's direct competitors (i.e. genomic firms including Millenium, Celera, HGS, Myriad Genetics, Lexicon genetics and Incyte) have been, or are in the process of, moving into the therapeutic business.

In the external expert's view, the market potentially affected by the proposed aid is that of drugs that will reach clinical phases and will be best positioned to be acquired by big pharmaceutical companies. With the expectation of 200 drugs to be derived from genomic targets and considering not more than 10-20 players in the market which will be able to develop these drugs, the market size would appear to be rather limited, allowing each player to struggle for approximately 10% of the market. The grant equivalent of the proposed aid as calculated by the expert's report amounting to USD (...), would represent, according to the external expert, (...) of either the one-year revenues or available cash for most of deCODE's direct competitors. Based on the market size and the aid intensity, the external expert considered the risk for distortive effects of the proposed aid to be significant.

In addition to gaining operational and strategic advantages over its competitors, deCODE would be able to attract investors that might no longer consider investing significantly in other European drug discovery companies, a situation that may last for a significant period of time. Human resources and facilities available to sustain the development of the emerging biomedicine sector in Iceland (basically in the Reykjavik area) were obviously limited. There is a significant number of companies that are emerging in this sector. In particular, there were at least 5 emerging pharmaceutical companies that employ 30-150 people and that develop activities in the field of therapeutics (noticeably production of generics, and design of drug delivery systems). When deCODE is allocated the proposed aid, the emerging biomedicine companies in Iceland may encounter serious difficulties in attracting investors, qualified personnel, and in accessing relevant facilities.

In light of the external experts comments in this respect, the Authority has doubts as to whether the propose State aid in favour of deCODE would risk distorting competition and trade to an extent contrary to the common interest.

D. Conclusions

The aid proposed for the project constitutes aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Authority has doubts as to whether the notified aid may be regarded as compatible with the functioning of the EEA Agreement, and in particular Article 61(3)(c), because the information submitted by the Icelandic authorities does not demonstrate that the conditions set out in Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines are fulfilled.

Consequently, and in accordance with Chapter 5.2 of the Authority's State Aid Guidelines, the Authority is obliged to open the formal investigation procedure provided for in Article 1 (2) of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement against the proposed State aid in the form of a guarantee in favour of deCODE Genetics Inc.

The Icelandic Government is invited to submit its comments to this decision.

The Icelandic Government is further requested to submit all information necessary to assess the compatibility of the proposed State guarantee with the functioning of the EEA Agreement.

The Icelandic Government is reminded not to put the proposed State aid into effect.

The Icelandic Government is invited to notify without delay the potential aid beneficiary of the initiation of the proceedings.

Finally, the Authority would like to point out that the decision to open the formal investigation procedure is without prejudice to the final decision (cf. point 5.2. (2) of Chapter 5 of the Authority's State Aid Guidelines).

HAS ADOPTED THIS DECISION:

1. **The Authority opens the formal investigation procedure pursuant to Article 1 (2) of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement against the proposed State guarantee in favour of deCODE Genetics Inc.**
2. **The Icelandic Government is invited, pursuant to point 5.3.1. (1) of Chapter 5 of the Authority's State Aid Guidelines, to submit its comments to the present decision within two months from receipt of the present decision.**
3. **The Icelandic Government is requested to submit all information necessary to enable the Authority to examine the compatibility of the proposed State aid under Article 61 (3)(c) of the EEA Agreement, in combination with Chapter 14 of the Authority's State Aid Guidelines, within two months from receipt of the present decision.**
4. **The Icelandic Government is invited to notify without delay the potential aid beneficiary of the initiation of the proceedings.**
5. **Other EFTA States, EC Member States and interested parties shall be informed by the publishing of this decision in the EEA Section of the Official Journal of the European Union and the EEA Supplement thereto, inviting them to submit comments within one month from the date of publication.**
6. **This decision is authentic in the English language.**

Done at Brussels, 16 July 2003

For the EFTA Surveillance Authority

Einar M. Bull
President

Hannes Hafstein
College Member

*****

**Godkjenning av statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 og
overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3****2003/EØS/63/04**

Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan om ikke å gjøre innsigelse

Vedtaksdato:	8. oktober 2003
EFTA-stat:	Norge
Støttens nr.:	SAM 030.03.002
Tittel:	En ny midlertidig støtteordning for skipsbyggingsindustrien
Formål:	Å veie opp negative virkninger forårsaket av urimelige konkurransevilkår i Republikken Korea
Juridisk grunnlag:	Lov om offentlig støtte av 27. november 1992, og Forskrift om endring av forskrift av 19. mars 1999 nr. 246 om gjennomføring av EØS-avtalens bestemmelser om offentlig støtte til skipsbyggingsindustrien, som gjennomfører rådsforordning nr. 1177/2002 av 27. juni 2002 om en midlertidig støtteordning for skipsbyggingsindustrien, innlemmet ved EØS-komiteens beslutning nr. 170/2002
Støttebeløp:	NOK 300 millioner (ca EUR 37 millioner)
Varighet:	Fra 15. mars 2003 til 31. mars 2004

**Godkjenning av statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 og
overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3****2003/EØS/63/05****Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan om ikke å gjøre innsigelse**

Vedtaksdato:	22. oktober 2003
EFTA-stat:	Norge
Støttens nr.:	SAM 030.03.005
Tittel:	Midlertidig distriktsrettet låneordning
Formål:	Å støtte økonomisk utvikling i mindre tilgodesette, avsidesliggende områder i Norge
Juridisk grunnlag:	Statsbudsjettet (St.prp. nr. 1 (2002-2003), Budsjett-innst. S nr. 8 (2003-2004) og lov av 3. juli 1992 nr. 97 (Lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond)
Støttebeløp:	Samlet lånebeløp på NOK 500 millioner (ca EUR 61 millioner) og et tapsfond på NOK 75 millioner (ca EUR 9 millioner)
Varighet:	Til det er gitt lån for NOK 500 millioner eller til utgangen av 2004

Teksten til vedtaket, der alle fortrolige opplysninger er fjernet, finnes på:

<http://www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldStateAid/stateAidRegistry/>

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3341 – Koch/Invista)

2003/EØS/63/06

1. Kommisjonen mottok 8. desember 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Koch Industries, Inc. ("Koch", USA) ved kjøp av aksjer overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over foretaket Invista, Inc. ("Invista", USA), tidligere kontrollert av foretaket E.I. du Pont de Nemours and Company ("DuPont", USA).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Koch: verdensomspennende virksomhet innen blant annet petroleumsprodukter, naturgass, kjemikalier og byggematerialer,
  - Invista: tidligere kjent som "DuPont Textiles and Interiors", og består av DuPonts globale kunstfibervirksomhet,
  - DuPont: framstilling av kjemiske produkter, plast, landbrukskjemikalier og andre produkter.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 307 av 17.12.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.3341 – Koch/Invista, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3344 – Bain Capital/Interfer – Brenntag)**

2003/EØS/63/07

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 10. desember 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Bain Capital Investors, LLC ("Bain Capital", USA) overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over de tyske foretakene Brenntag Group ("Brenntag") og Interfer Group ("Interfer") i sin helhet, ved kjøp av aksjer fra det tyske foretaket Stinnes AG ("Stinnes").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Bain Capital: forvaltning av privat egenkapital, risikokapital, sikringsfond og fond med høy avkastning og risiko,
  - Brenntag: blanding, salg og distribusjon av kjemiske stoffer,
  - Interfer: behandling, lagring og transport av samt handel med stål, metall, plast og jernprodukter, ikke-jernholdige metaller og legeringer av slike, verktøy og maskiner.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽³⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 308 av 18.12.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.3344 – Bain Capital/Interfer – Brenntag, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

⁽³⁾ EFT C 217 av 29.7.2000, s. 32.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3345 – Platinum Equity/Hays Logistics)**

2003/EØS/63/08

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 12. desember 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Platinum Equity, LLP ("Platinum", USA) ved kjøp av aksjer og aktiva overtar enekontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det britiske foretaket Hays Logistics ("Hays Logistics"), som i dag er en del av gruppen Hays plc.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Platinum: globalt foretak spesialisert innen kjøp og strategisk forvaltning av selskaper over hele verden,
  - Hays Logistics: logistiktjenester i Europa.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽³⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 311 av 20.12.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.3345 – Platinum Equity/Hays Logistics, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

⁽³⁾ EFT C 217 av 29.7.2000, s. 32.

**Vedtak om ikke å gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3301 – Royal Bank of Scotland Group/First Active Plc)****2003/EØS/63/09**

Kommisjonen vedtok 3. desember 2003 ikke å gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Vedtaket foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- som papirversjon ved salgskontorene for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner,
- i elektronisk form i “CEN”-versjonen av databasen CELEX, under dokumentnummer 303M3301. CELEX er et edb-basert dokumentasjonssystem for Det europeiske fellesskaps regelverk.

Nærmere opplysninger om abonnering kan fås ved henvendelse til:

EUR-OP
Information, Marketing and Public Relations
2, rue Mercier
L-2985 Luxembourg
Tlf.: +352 2929 42718, faks: +352 2929 42709

**Vedtak om ikke å gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3320 – Electra Partners/Azelis)****2003/EØS/63/10**

Kommisjonen vedtok 8. desember 2003 ikke å gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Vedtaket foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- som papirversjon ved salgskontorene for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner,
- i elektronisk form i “CEN”-versjonen av databasen CELEX, under dokumentnummer 303M3320. CELEX er et edb-basert dokumentasjonssystem for Det europeiske fellesskaps regelverk.

Nærmere opplysninger om abonnering kan fås ved henvendelse til:

EUR-OP
Information, Marketing and Public Relations
2, rue Mercier
L-2985 Luxembourg
Tlf.: +352 2929 42718, faks: +352 2929 42709

**Sluttrapport fra høringslederen i sak COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 –
Deutsche Telekom AG**

2003/EØS/63/11

**(i henhold til artikkel 15 i kommisjonsvedtak 2001/462/EF, EKSF av 23. mai 2001 om
høringslederens mandat i visse konkurransesaker
(EFT L 162 av 19.6.2001, s. 21)⁽¹⁾**

Kommisjonen har kunngjort sluttrapport fra høringslederen i sak COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 - Deutsche Telekom AG.

Utkastet til vedtak ga grunn til flere bemerkninger med hensyn til retten til å bli hørt.

Se EUT C 288 av 29.11.2003 for nærmere opplysninger.

**Kommisjonsmelding om endring av melding til medlemsstatene
av 14. april 2000 om fastsettelse av retningslinjer for fellesskapsinitiativet for
landbruks- og distriktsutvikling (Leader+)**

2003/EØS/63/12

I meldingen til medlemsstatene av 14. april 2000 om fastsettelse av retningslinjer for fellesskapsinitiativet for landbruks- og distriktsutvikling (Leader+)⁽²⁾, gjøres følgende endringer:

I nr. 18 under tittelen ”Samarbeid på tvers av landegrensene” skal annet ledd lyde:

”Innenfor rammen av samarbeid på tvers av landegrensene mellom medlemsstater kan det i tillegg til områder utvalgt under Leader+, også åpnes for samarbeid med områder utvalgt under Leader I og II eller andre landbruks- og distriktsområder om er organisert i henhold til Leader-modellen og som er anerkjent av medlemsstaten. Bare tiltak som omfatter områder utvalgt under Leader+ kan delfinansieres av Fellesskapet. Utgifter til administrasjon og ledelse skal imidlertid være støtteberettigede for alle de berørte områdene.

Dersom et område utvalgt under Leader+ deltar i et samarbeidsprosjekt i henhold til vilkårene i dette tiltaket med et område utenfor Fellesskapet som er organisert i henhold til Leader-modellen, skal utgifter som oppstår og som er tilknyttet Leader-området være støtteberettigede.”

**Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i
rådsforordning (EØF) nr. 2408/92**

2003/EØS/63/13

**Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med
hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra**

Det forente kongerike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet, besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra, kunngjort i EFT C 53 av 4.3.1995, endret i EFT C 143 av 8.5.1998, EFT C 154 av 29.5.2001 og EFT C 310 av 13.12.2002.

Se EUT C 295 av 5.12.2003 for nærmere opplysninger.

⁽¹⁾ Denne sluttrapporten er tilknyttet kommisjonsvedtak 2003/707/EF av 21. mai 2003 om en framgangsmåte i henhold til EF-traktatens artikkel 82 (Sak COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 – Deutsche Telekom AG) (EUT L 263 av 14.10.2003, s. 9)

⁽²⁾ EFT C 139 av 18.5.2000, s. 5.

**Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i
rådsforordning (EØF) nr. 2408/92****2003/EØS/63/14****Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste
med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Westray, Sanday,
Stronsay og Eday**

Det forente kongerike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet, besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Westray, Sanday, Stronsay og Eday, kunngjort i EFT C 363 av 19.12.2001.

Se EUT C 295 av 5.12.2003 for nærmere opplysninger.

**Kommisjonsmelding i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i
rådsforordning (EØF) nr. 2408/92****2003/EØS/63/15****Melding fra Det forente kongerike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med
hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray og
North Ronaldsay**

Det forente kongerike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet, besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray og North Ronaldsay, kunngjort i EFT C 394 av 30.12.1997 og endret i EFT C 369 av 22.12.2000 og EFT C 363 av 19.12.2001.

Se EUT C 295 av 5.12.2003 for nærmere opplysninger.

Ruteflyging**2003/EØS/62/16****Anbudssinnbydelse kunngjort av Det forente kongerike i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 med hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra (Skottland)**

Det forente kongerike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet, innført forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Benbecula og Barra. Vilklårene knyttet til den aktuelle forpliktelse til å yte offentlig tjeneste ble offentliggjort i EFT C 53/06 av 4.3.1995, endret i EFT C 143/04 av 8.5.1998, EFT C 154/04 av 29.5.2001, EFT C 310/10 av 13.12.2002 og EUT C 295 av 5.12.2003.

Under forutsetning av at ikke noe luftfartsselskap innen 1. mars 2004 har startet eller er i ferd med å starte ruteflyging mellom Benbecula og Barra i samsvar med vilklårene for forpliktelsen til å yte offentlig tjeneste og uten å anmode om økonomisk kompensasjon, har Det forente kongerike i samsvar med artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i nevnte forordning besluttet at adgangen til denne ruten skal begrenses til bare ett luftfartsselskap, som etter gjennomført anbudsrunde skal gis rett til å betjene ruten fra 1. april 2004.

Fullstendige anbudsdokumenter, herunder tilbudsskjema, spesifisering og kontraktsvilkårene/rutetilklårene og teksten til de opprinnelige vilklårene knyttet til den aktuelle forpliktelse til å yte offentlig tjeneste offentliggjort i EFT C 53/06 av 4.3.1995, endret i EFT C 143/04 av 8.5.1998, EFT C 154/04 av 29.5.2001, EFT C 310/10 av 13.12.2002 og EUT C 295 av 5.12.2003, kan fås kostnadsfritt tilsendt ved henvendelse til:

Comhairle nan Eilean Siar,
Council Offices,
Sandwick Road,
UK-Stornoway HS1 2BW,
Isle of Lewis.

Att: Murdo J. Gray, Deputy Director of Technical Services.

Tlf.: (+44) 1851 709403. Faks: +44 1851 709482.

Luftfartsselskapene anmodes om å sende inn anbudsdokumentene sammen med bevis på sin økonomiske situasjon (årsrapport og revisorrapport fra de tre siste år må framlegges, og vise omsetning og overskudd før skatt for de tre siste år) samt dokumentasjon på tidligere erfaring og teknisk evne til å yte den ovennevnte tjenesten. Tildelende myndighet forbeholder seg retten til å innhente ytterligere opplysninger om enhver anbyders økonomiske og tekniske ressurser og kapasitet.

Anbud skal gis i britiske pund, og all dokumentasjon som oversendes skal være på engelsk. Kontrakten skal anses som utferdiget i henhold til skotsk lov, og være underlagt de skotske domstolers domsmyndighet.

Anbudene sendes til adressen ovenfor senest en måned etter at denne anbudsinnbydelsen ble kunngjort i EUT C 296 av 6.12.2003. Anbudene vil bli åpnet av utpekt personale ved avdelingene Technical Services og Corporate Services ved Comhairle nan Eilean Siar.

Ruteflyging

2003/EØS/63/17

Anbudssinnbydelse kunngjort av Det forente kongerike i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray, North Ronaldsay, Westray, Sanday, Stronsay og Eday

Det forente kongerike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet, innført forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray, North Ronaldsay, Westray, Sanday, Stronsay og Eday. Vilåarene knyttet til den aktuelle forpliktelse til å yte offentlig tjeneste for Papa Westray og North Ronaldsay ble offentliggjort i EFT C 394/04 av 30.12.1997, endret i EFT C 369/2 av 22.12.2000, EFT C 363/06 av 19.12.2001 og EUT C 295 av 5.12.2003. Vilåarene knyttet til den aktuelle forpliktelse til å yte offentlig tjeneste for Westray, Sanday, Stronsay og Eday ble offentliggjort i EFT C 363/05 av 19.12.2001, endret i EUT C 295 av 5.12.2003.

Under forutsetning av at ikke noe luftfartsselskap innen 1. mars 2004 har startet eller er i ferd med å starte ruteflyging mellom Orkney Mainland (Kirkwall) og øyene Papa Westray, North Ronaldsay, Westray, Sanday, Stronsay og Eday i samsvar med vilåarene for forpliktelsen til å yte offentlig tjeneste og uten å anmode om økonomisk kompensasjon, har Det forente kongerike i samsvar med artikkel 4 nr. 1 bokstav d) i nevnte forordning besluttet at adgangen til denne ruten skal begrenses til bare ett luftfartsselskap, som etter gjennomført anbudsrunde skal gis rett til å betjene ruten fra 1. april 2004. Kontrakten tildeles av Orkney Islands Council, heretter kalt "tildelende myndighet".

Fullstendige anbudsdokumenter, herunder anbudsskjema, spesifisering og kontraktsvilåarene/rutetilåarene og teksten til de opprinnelige vilåarene knyttet til den aktuelle forpliktelse til å yte offentlig tjeneste offentliggjort i EFT C 394/04 av 30.12.1997, endret i EFT C 369/2 av 22.12.2000, EFT C 363/06 av 19.12.2001 og EUT C 295 av 5.12.2003 for Papa Westray og North Ronaldsay og i EFT C 363/05 av 19.12.2001, endret i EUT C 295 av 5.12.2003, for Westray, Sanday, Stronsay og Eday, kan fås kostnadsfritt tilsendt ved henvendelse til følgende tildelende myndighet:

Orkney Islands Council,
Council Offices,
School Place,
UK-Kirkwall KW15 1NY,
Orkney,
Skottland.

Att: Jeremy Baster, Director of Development and Protective Services).

Tlf.: (+44) 1856 873535. Faks: (+44) 1856 875846.

Luftfartsselskapene anmodes om å sende inn anbudsdokumentene sammen med bevis på sin økonomiske situasjon (årsrapport og revisorrapport fra de tre siste år må framlegges, og vise omsetning og overskudd før skatt for de tre siste år) samt dokumentasjon på tidligere erfaring og teknisk evne til å yte den ovennevnte tjenesten. Tildelende myndighet forbeholder seg retten til å innhente ytterligere opplysninger om enhver anbyders økonomiske og tekniske ressurser og kapasitet.

Anbud skal gis i britiske pund, og all dokumentasjon som oversendes skal være på engelsk. Kontrakten skal anses som utferdiget i henhold til skotsk lov, og være underlagt de skotske domstolers domsmyndighet.

Anbudene sendes i forseglet konvolutt med anbudsdokumentene forseglet i anbudskonvolutt senest en måned etter at denne anbudssinnbydelsen ble kunngjort i EUT C 296 av 6.12.2003, til følgende adresse:

Chief Executive,
Orkney Islands Council,
Council Offices,
School Place,
Kirkwall,
Orkney,
Skottland KW15 1NY

Anbudene vil bli åpnet av utpekt personale hos den tildelende myndighet.

Statsstøtte
Sak nr. C 55/03
Italia

2003/EØS/63/18

Kommisjonen har besluttet å innlede formell undersøkelse etter EF-traktatens artikkel 88 nr. 2 med hensyn til avgiftslettelser for investeringer i regioner som ikke fullt ut oppfyller kravene for å motta regionalstøtte, se EUT 300 av 11.12.2003.

Kommisjonen underretter med dette de øvrige EØS-stater og andre interesserte parter slik at de kan sende sine merknader til det aktuelle tiltaket innen en måned etter at dette ble offentliggjort i EU-tidende, til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Registry and State aid Directorate I, Unit G1
B-1049 Brussel

Faks: +32 (0)2 296 12 42

Merknadene vil bli oversendt til Italia. En part som framsetter merknader, kan skriftlig anmode om at hans identitet ikke gjøres kjent. Anmodningen må grunngis.

Informasjonsprosedyre – tekniske forskrifter

2003/EØS/63/19

Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester (EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37, og EFT L 217 av 5.8.1998, s. 18).

Meldinger om forslag til tekniske forskrifter mottatt av Kommisjonen

Referanse ⁽¹⁾	Tittel	Stillstandsperioden på tre måneder utløper ⁽²⁾
2003/0421/F	Tekniske noter Pro Pharmacopoea som er underlagt offentlig granskning	25.2.2004
2003/0422/S	Den svenske skipsfartsledelsens forskrifter og generelle veiledning om kjøleanlegg som inneholder ammoniakk om bord på skip	26.2.2004
2003/0423/I	Rundskriv om de tekniske gjennomføringsbestemmelsene for forskrift nr. 256 av 25. juli 2003, kunngjort i den italienske statstidende nr. 212 av 12. september 2003, om vilkår for innføring av nedsatt særavgift på biodiesel	(⁴)
2003/0424/DK	Bygningsreglement 1995, kapittel 6, brannforhold, høringsutkast samt kapittel 13.4 om brannforhold i landbruks- og produksjonsbygninger	26.2.2004
2003/0426/DK	Avsnitt 4 i vedlegg 4 til bygningsforskriften av 1998 for småhus	27.2.2004
2003/0427/DK	Kapittel 5 i vedlegg 5 til bygningsforskriften av 1995	27.2.2004
2003/0428/NL	Forskrift utgitt av statssekretæren for arbeids- og trygdespørsmål om endring av arbeidsmiljøforskriften med hensyn til skattemessige fordeler ved investeringer i arbeidsmiljø	(⁴)
2003/0429/I	Regionsstyrets vedtak nr. 1068 av 20.10.2003: Regionslov nr. 25/99 - Merket »agriqualità« (agrokvalitet) – Innføring av en statsstøtteordning	26.2.2004
2003/0430/UK	Forskrifter om produsentansvar (emballasjeavfall) (endring) (Nord-Irland) 2004	27.2.2004
2003/0431/F	Dekret om sikring av heiser	1.3.2004
2003/0335/B	Forskrifter om private overganger (skilt og bommer) (Nord-Irland) 2004	1.3.2004
2003/0336/B	Forskrifter om jernbanesikkerhet (Nord-Irland) 2004	1.3.2004
2003/0337/NL	Forskrifter om jernbanedrift (godkjenning av arbeider, anlegg og utstyr) (Nord-Irland) 2004	1.3.2004
2003/0338/B	Forskrift om rovfuglhybrider	1.3.2004
2003/0340/UK	Erklæring om endring av erklæring om melkeprodukter	1.3.2004

(¹) År - registreringsnummer - opprinnelsesmedlemsstat.

(²) I denne perioden kan forslaget ikke vedtas.

(³) Ingen stillstandsperiode ettersom Kommisjonen har godkjent at det er grunn til å treffe hastevedtak.

(⁴) Ingen stillstandsperiode ettersom tiltaket berører tekniske spesifikasjoner eller andre krav forbundet med skatte- eller finanstiltak; jf. artikkel 1 nr. 11 annet ledd tredje strekpunkt i direktiv 98/34/EF.

(⁵) Informasjonsprosedyren avsluttet.

Kommisjonen viser til Domstolens dom av 30. april 1996 i sak C-194/94 (CIA Security, ECR I, s. 2201). Ifølge Domstolens utlegning skal artikkel 8 og 9 i direktiv 83/189/EØF tolkes slik at enkeltpersoner kan påberope seg disse artiklene overfor nasjonale domstoler, som plikter å avvise anvendelse av nasjonale tekniske forskrifter som ikke er meldt i samsvar med direktivet.

Dommen bekrefter Kommisjonens melding av 1. oktober 1986 (EFT C 245 av 1.10.1986, s. 4).

Manglende overholdelse av meldingsplikten medfører derfor at de berørte tekniske forskrifter ikke får anvendelse, og følgelig ikke kan gjøres gjeldende overfor enkeltpersoner.

Mer informasjon om meldingsprosedyren kan fås ved henvendelse til:

European Commission
DG Entreprise, Unit F1
B-1049 Brussel
E-post: Dir83-189-Central@cec.eu.int
Vevside: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/tris/>

Ytterligere opplysninger om meldingene kan fås ved henvendelse til de nasjonale avdelinger som er oppført på følgende liste:

**LISTE OVER NASJONALE AVDELINGER MED ANSVAR FOR HÅNDBLINGEN AV
DIREKTIV 98/34/EF**

BELGIA

BELNotif
Qualité et sécurité
SPF Économie, PME, Classes moyennes et Énergie
NG III – 4ème étage
Boulevard du Roi Albert II/Koning Albert II-iaan 16
B-1000 Bruxelles/Brussel

Vevside: <http://www.mineco.fgov.be>

Melle P. Descamps
Tlf.: (+32 2) 206 46 89
Faks: (+32 2) 206 57 46
E-post: belnotif@mineco.fgov.be

DANMARK

ERHVERVS- OG BOLIGSTYRELSEN
Dahlerups Pakhus
Lagelinie Allé 17
DK-2100 København Ø (OE)

Vevside: <http://www.ebst.dk>

Laila Østergren
Tlf.: (+45) 35 46 66 89 (direkte)
Faks: (+45) 35 46 62 03
E-post: Laila Østergren: loe@ebst.dk
Birgitte Spühler Hansen: bsh@ebst.dk
Felles adresse for meldinger: noti@ebst.dk

TYSKLAND

BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT UND
ARBEIT
REFERAT XA2
Scharnhorststraße 34-37
D-10115 Berlin

Vevside: <http://www.bmwa.bund.de>

Frau Christina Jäckel
Tlf.: (+49 30) 20 14 63 53
Faks: (+49 30) 20 14 53 79
E-post: infonorm@bmwa.bund.de

HELLAS

Ministry of Development
General Secretariat of Industry
Michalacopoulou 80
GR-115 28 Athens
Tlf.: (+30 1) 778 17 31
Faks: (+30 1) 779 88 90

ELOT
Acharnon 313
GR-11145 Athens

k. E. Melagrakis
Tlf.: (+30 1) 212 03 00
Faks: (+30 1) 228 62 19
E-post: 83189in@elot.gr

SPANIA

Ministerio de Asuntos Exteriores
Secretaría de Estado de Asuntos Europeos
Dirección General de Coordinación del Mercado Interior y
otras
Políticas Comunitarias
Subdirección General de Asuntos Industriales, Energéticos, de
Transportes y Comunicaciones y Medio Ambiente
C/Padilla 46, Planta 2ª, Despacho: 6276
E-28006 Madrid

Doña Ester Pérez Peláez
Tlf.: (+34-91) 379 84 64
Faks: (+34-91) 379 84 01
E-post: d83-189@ue.mae.es

FRANKRIKE

Direction générale de l'Industrie, des Technologies de l'Information et des Postes (DiGITIP)
Service des politiques d'innovation et de compétitivité (SPIC)
Sous-direction de la normalisation, de la qualité et de la propriété industrielle (SQUALPI)
DiGITIP 5
12, rue Villiot
F-75572 Paris Cedex 12

Melle Suzanne Piau
Tlf.: (+33 1) 53 44 97 04
Faks: (+33 1) 53 44 98 88
E-post: suzanne.piau@industrie.gouv.fr

Melle Françoise Ouvrard
Tlf.: (+33 1) 53 44 97 05
Faks: (+33 1) 53 44 98 88
E-post: francoise.ouvrard@industrie.gouv.fr

IRLAND

NSAI
Glasnevin
IRL-Dublin 9

Mr Tony Losty
Tlf.: (+353 1) 807 38 80
Faks: (+353 1) 807 38 38
E-post: lostyt@nsai.ie

ITALIA

Ministero delle attività produttive
Dipartimento per le imprese
Direzione Generale per lo sviluppo produttivo e la competitività
Ufficio F1 – Ispettorato tecnico dell'industria
Via Molise 2
I-00187 Roma

Vebsite: <http://www.minindustria.it>

Sig. V. Correggia
Tlf.: (+39) 06 47 05 22 05
Faks: (+39) 06 47 88 78 05
E-post: vincenzo.correggia@minindustria.it

Sig. E. Castiglioni
Tlf.: (+39) 06 47 05 26 69
Faks: (+39) 06 47 88 77 48
E-post: enrico.castiglioni@minindustria.it

LUXEMBOURG

SEE — Service de l'Énergie de l'État
34, avenue de la Porte-Neuve
BP 10
L-2010 Luxembourg

M. J.P. Hoffmann
Tlf.: (+352) 46 97 46 1
Faks: (+352) 22 25 24
E-post: see.direction@eg.etat.lu

NEDERLAND

Ministerie van Financiën
Belastingdienst/Douane Noord
Team bijzondere klantbehandeling
Centrale Dienst voor In- en uitvoer
Engelse Kamp 2
Postbus 30003
NL-9700 RD Groningen

Dhr. Ebel Van der Heide
Tlf.: (+31 50) 523 21 34

Mw. Hennie Boekema
Tlf.: (+31 50) 523 21 35

Mw. Tineke Elzer
Tlf.: (+31 50) 523 21 33
Faks: (+31 50) 523 21 59

Felles e-post: Enquiry.Point@tiscali-business.nl
Enquiry.Point2@tiscali-business.nl

ØSTERRIKE

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Abteilung C2/1
Stubenring 1
A-1010 Wien

Vebsite: <http://www.bmwa.gv.at>

Frau Brigitte Wikgolm
Tlf.: (+43 1) 711 00 58 96
Faks: (+43 1) 715 96 51 eller (+43 1) 712 06 80
E-post: post@tbt.bmwa.gv.at

PORTUGAL

Instituto Português da Qualidade
Rua Antonio Gião, 2
P-2829-513 Caparica

Vebsite: <http://www.ipq.pt>

Miranda Ondina
Tlf.: (+351 21) 294 82 36 / 81 00
Faks: (+351 21) 294 82 23
E-post: MOndina@mail.ipq.pt

FINLAND

Kauppa- ja teollisuusministeriö
(Ministry of Trade and Industry)
Besøksadresse: Aleksanterinkatu 4
FIN-00171 Helsinki
og
Ratakatu 3
FIN-00120 Helsinki

Postadresse:
PO Box 32
FIN-00023 Government

Vebside: <http://www.ktm.fi>

Ms Heli Malinen
Tlf.: (+358 9) 1606 36 27
Faks: (+358 9) 1606 46 22
E-post: heli.malinen@ktm.fi

Ms Katri Amper

Felles e-post: maaraykset.tekniset@ktm.fi

SVERIGE

Kommerskollegium (National Board of Trade)
Box 6803
Drottninggatan 89
S-11386 Stockholm

Vebside: <http://www.kommers.se>

Kerstin Carlsson
Tlf.: (+46) 86 90 48 82 eller (+46) 86 90 48 00
Faks: (+46) 86 90 48 40 eller (+46) 83 06 759
E-post: kerstin.carlsson@kommers.se

Felles e-post: 9834@kommers.se

DET FORENTE KONGERIKE

Department of Trade and Industry
Standards and Technical Regulations Directorate 2
Bay 327
151 Buckingham Palace Road
London SW1 W 9SS

Vebside: <http://www.dti.gov.uk/strd>

Mr Philip Plumb
Tlf.: (+44 207) 215 15 64 / 14 88
Faks: (+44 207) 215 15 29
E-post: philip.plumb@tidv.dti.gov.uk
Felles e-post: 98-34@dti.gov.uk

EFTA - ESA

EFTAs overvåkningsorgan
Rue de Trèves 74
B-1040 Brussel

Vebside: <http://www.eftasurv.int>

Gunnar Thor Petursson
Tlf.: (+32 2) 286 18 71
Faks: (+32 2) 286 18 00
E-post: DRAFTTECHREGESA@eftasurv.int

EFTA
Goods Unit
EFTA Secretariat
Rue de Trèves 74
B-1040 Brussel

Vebside: <http://www.efta.int>

Kathleen Byrne
Tlf.: (+32 2) 286 17 34
Faks: (+32 2) 286 17 42
E-post: DRAFTTECHREGEFTA@efta.int
kathleen.byrne@efta.int

TYRKIA

Undersecretariat of Foreign Trade
General Directorate of Standardisation for Foreign Trade
İnönü Bulvarı – Emek – Ankara

Vebside: <http://www.dtm.gov.tr>

Saadettin Doğan
Tlf.: (+90 312) 212 88 00 / 20 44
(+90 312) 212 88 00 / 25 65
Faks: (+90 312) 212 87 68
E-post: dtsabbil@dtm.gov.tr